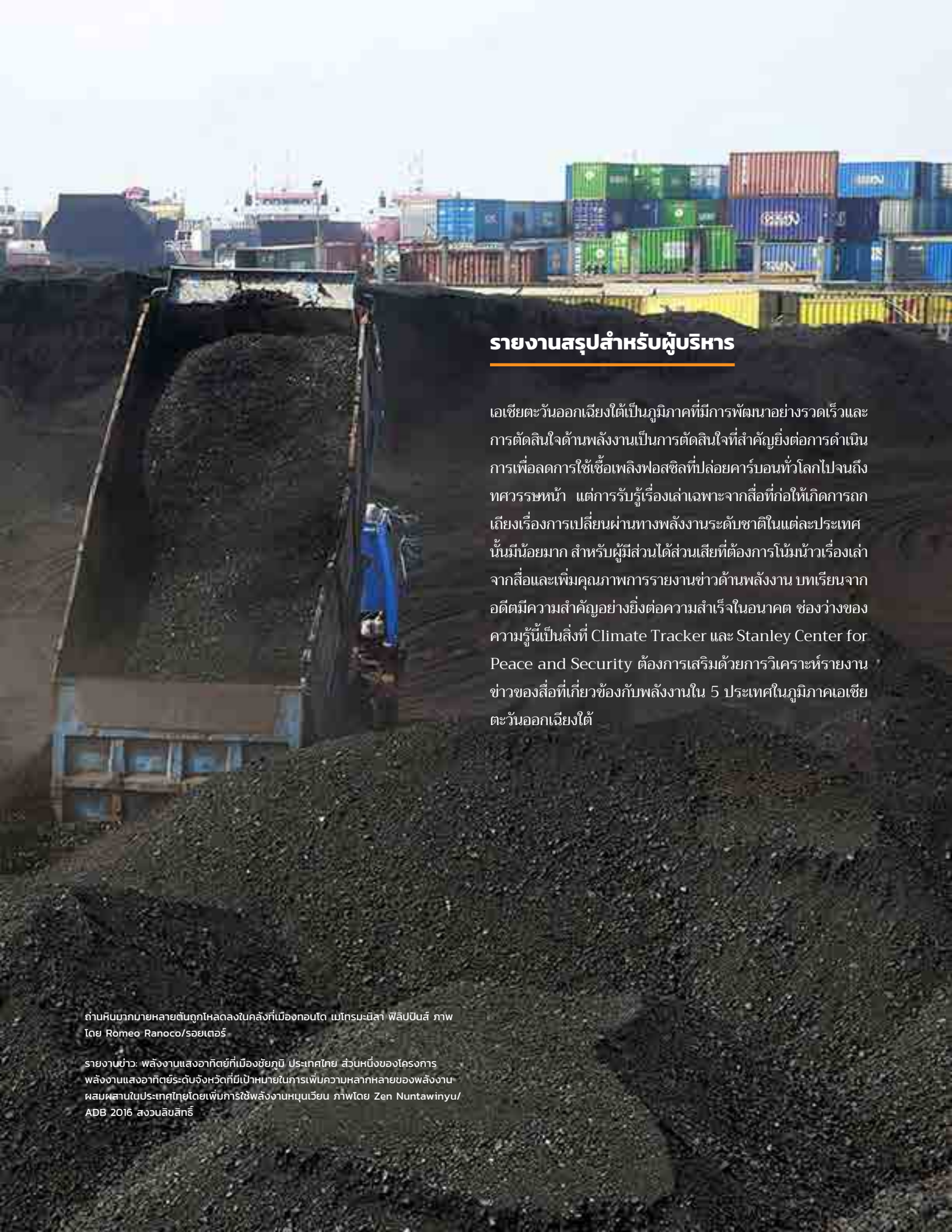

การรายงานข่าวเรื่อง พลังงานถ่านหินและ พลังงานหมุนเวียนใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: การวิเคราะห์เปรียบเทียบ หลายประเทศ

โดย Mai Hoang | หัวหน้าฝ่าย Climate Tracker ประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

A large pile of coal dominates the foreground. In the background, a blue truck is partially visible, and further back, there are stacks of colorful shipping containers (blue, green, red) and industrial structures under a clear sky.

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและการตัดสินใจด้านพลังงานเป็นการตัดสินใจที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินการเพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลที่ปล่อยคาร์บอนทั่วโลกไปจนถึงทศวรรษหน้า แต่การรับรู้เรื่องเล่าเฉพาะจากสื่อที่ก่อให้เกิดการถกเถียงเรื่องการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานระดับชาติในแต่ละประเทศนั้นมีน้อยมาก สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องการโน้มน้าวเรื่องเล่าจากสื่อและเพิ่มคุณภาพการรายงานข่าวด้านพลังงาน บทเรียนจากอดีตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในอนาคต ช่องว่างของความรู้นี้เป็นสิ่งที่ Climate Tracker และ Stanley Center for Peace and Security ต้องการเสริมด้วยการวิเคราะห์รายงานข่าวของสื่อที่เกี่ยวข้องกับพลังงานใน 5 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ถ่านหินมากมายหลายตันถูกโหลดลงในคลังที่เมืองกอนโด เมโทรมะนิลา ฟิลิปปินส์ ภาพโดย Romeo Ranoco/รอยเตอร์

รายงานข่าว: พลังงานแสงอาทิตย์ที่เมืองชัยภูมิ ประเทศไทย ส่วนหนึ่งของโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ระดับจังหวัดที่มีเป้าหมายในการเพิ่มความหลากหลายของพลังงานผสมผสานในประเทศไทยโดยเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียน ภาพโดย Zen Nuntawinyu/ADB 2016 สงวนลิขสิทธิ์

แต่ละประเทศในการศึกษาวิจัยของเรา ซึ่งได้ชื่อว่าประเทศ “ลูกเสือ” ทั้งห้า อันได้แก่ อินโดนีเซีย ไทย เวียดนาม มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ มีภูมิทัศน์สื่อที่เป็นเอกลักษณ์ พร้อมกับความท้าทายและโอกาสในการรายงานข่าวเรื่องพลังงานที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ของเรา แนวโน้มบางประการมีความเป็นสากล ทศศตวรรษสื่อมวลชนเกี่ยวกับถ่านหินในแต่ละประเทศมีความสัมพันธ์ของการพึ่งพาถ่านหินในสัดส่วนพลังงานและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ในประเทศเป็นผู้ส่งออกถ่านหินอย่างอินโดนีเซีย ร้อยละ 67 ของบทความเรื่องถ่านหินเป็นบทความเชิงบวก ขณะที่ในประเทศไทย ซึ่งถ่านหินคิดเป็นหนึ่งในห้าของสัดส่วนพลังงานทั้งหมด บทความร้อยละ 80 สนับสนุนให้มีการลดใช้ถ่านหินอย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่วนอีกสามประเทศ คือ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม กำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่าน โดยบทบาทของถ่านหินซึ่งเดิมมีอิทธิพลอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับพลังงาน เริ่มลดความสำคัญลงเมื่อเริ่มต้นทศวรรษใหม่ ประเทศฟิลิปปินส์ได้ประกาศระบับโครงการถ่านหินใหม่ทั้งหมดในเดือนตุลาคม 2563 สองเดือนหลังจากที่กรอบเวลาการวิเคราะห์ของเราสิ้นสุดลง และ **คาดว่าประเทศเวียดนามจะดำเนินการเช่นเดียวกันตามแผนพัฒนาพลังงานฉบับที่กำลังจะมาถึง** ในสองประเทศนี้ บทความที่วางกรอบข่าวเรื่องถ่านหินในเชิงลบมีจำนวนมากกว่าเชิงบวก ทว่าบทความจำนวนมากยังคงอ้างถึงเทคโนโลยีใหม่อย่าง ระบบหม้อต้มน้ำแบบแรงดันเหนือวิกฤติ ว่าสามารถทำให้ถ่านหินกลายเป็น “พลังงานสะอาด” ได้

ในขณะเดียวกัน มักมีการวางกรอบข่าวให้พลังงานหมุนเวียน (RE) เป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงในการสร้างผลกำไรและกำลังเฟื่องฟู มากกว่าที่จะกล่าวถึงในแง่ของพลังงานหลักที่จะทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในระยะยาว แม้ว่าบทความเชิงบวกเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนมีจำนวนมากกว่าถ่านหิน แต่น้อยมากที่สื่อมวลชนของประเทศทั้งห้าจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตของพลังงานหมุนเวียนกับการลดระดับการปล่อยมลพิษเพื่อจำกัดขอบเขตการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

โดยรวม บทความเรื่องพลังงานมักเป็นเรื่องราวจากมุมมองการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยไม่พูดถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ ซึ่งในภูมิภาคที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเช่นนี้ เป็นเรื่องยากที่จะสวนกระแส ในฐานะส่วนหนึ่งของ การประชุมสุดยอดทุกสองปีของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประเทศลูกเสือทั้งห้าได้ร่วมลงนามในข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) กับประเทศอื่นที่เหลือในภูมิภาคเอเชียและออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และเกาหลีใต้ แม้จะได้รับการยกย่องว่าเป็น “ข้อตกลงทางการค้าที่ใหญ่ที่สุดในโลก” แต่ RCEP ก็ไม่ได้ พิจารณาประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาวและการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศที่ร่วมลงนาม ซึ่งเป็นเรื่องปกติของข้อตกลงทางการค้าด้านเศรษฐกิจที่ประเทศลูกเสือร่วมตกลง และข้อตกลงเรื่องพลังงานของประเทศเหล่านี้เช่นกัน ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของ ASEAN+3 (ซึ่งได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้) ได้ร่วมประชุมหารือเรื่องความร่วมมือด้านพลังงานสำหรับห้าปีข้างหน้าโดยเน้นความสำคัญเรื่อง “การเพิ่มความแข็งแกร่งในการส่งเสริมการค้ากับบทบาทใหม่” ของเทคโนโลยีพลังงาน ถ่านหินสะอาด โดยมีการพิจารณาเรื่องความยั่งยืนอย่างครอบคลุมในวงกว้าง แต่ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมยังได้รับความสำคัญระดับปานกลางเนื่องจากความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจ

คำถามที่ว่าเรื่องเล่านี้ถูกสะท้อนในการรายงานข่าวเรื่องพลังงานทั่วทั้งภูมิภาคมากน้อยแค่ไหน เป็นจุดสนใจของการวิเคราะห์สื่อของเรา โดยรวม นักวิจัยทั้งสิบท่านของเราจากประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม ได้ศึกษาวิจัยบทความกว่า 2,700 บทความจากสำนักข่าวชั้นนำในประเทศของตนเพื่อตอบคำถามที่ว่า “สำนักข่าวชั้นนำของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้วางกรอบข่าวเกี่ยวกับเกี่ยวกับถ่านหินและการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนอย่างไร และเพราะเหตุใด” การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบสำหรับผลการวิจัยของแต่ละท่าน แสดงถึงแนวโน้มดังต่อไปนี้:

ในแง่ของการวางกรอบข่าวหมวก:

- **ถ่านหิน** บทความของสื่อมวลชนเกี่ยวกับถ่านหินนั้นสัมพันธ์กับการพึ่งพาถ่านหินของประเทศ โดยปรากฏให้เห็นชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบจำนวนบทความที่สนับสนุนถ่านหิน โดยคิดเป็นร้อยละของบทความเกี่ยวกับถ่านหินทั้งหมด กับกำลังการผลิตถ่านหิน โดยคิดเป็นร้อยละอัตราการผลิตไฟฟ้าทั้งหมดของแต่ละประเทศ
 - **อัตราส่วนการพึ่งพาพลังงานถ่านหินของประเทศอินโดนีเซียคือร้อยละ 62** และบทความที่วางกรอบข่าวเรื่องถ่านหินในเชิงบวกคือร้อยละ 67 คิดเป็นจำนวนมากที่สุดในบรรดาประเทศลูกเสือ ข้อกังวลเรื่องถ่านหินที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมมักถูกทำให้เป็นกลางด้วยการพัฒนาทางเทคโนโลยี เช่น **ระบบหม้อต้มน้ำแบบแรงดันเหนือวิกฤติ**ที่จะทำให้ถ่านหินได้ชื่อว่าเป็นพลังงาน “สะอาด”
 - ในทางตรงข้าม **ถ่านหินคิดเป็นร้อยละ 18 ของสัดส่วนพลังงานของประเทศไทยทั้งหมด และมีเพียงร้อยละ 19 ของบทความเรื่องถ่านหินที่สนับสนุนการใช้ถ่านหิน** สำหรับประเทศที่ใช้ก๊าซเป็นหลัก ถ่านหินได้ชื่อว่าเป็นพลังงานสกปรก และเป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อมในชุมชนและโดยทั่วไป มักทำให้การพัฒนาประเทศถดถอย
 - ในภาคกลางของประเทศมาเลเซียและเวียดนาม **ร้อยละ 44 ของพลังงานของประเทศอินโดนีเซียมาจากถ่านหิน และร้อยละ 44 ของบทความเรื่องถ่านหินเป็นบทความเชิงบวก** สำหรับเวียดนามคือร้อยละ 33 และ 32 ตามลำดับ
 - เฉพาะฟิลิปปินส์ที่โดดเด่นเป็นพิเศษด้วยการไม่ติดตามแนวโน้มดังกล่าวอย่างใกล้ชิด เนื่องจาก **ร้อยละ 44 ของไฟฟ้าของประเทศใช้พลังงานจากถ่านหิน** โดยมีบทความเพียงร้อยละ 39 เท่านั้นที่กล่าวถึงเชื้อเพลิงฟอสซิลในแง่บวก ปัจจุบันต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ว่าทำให้ถ่านหินในฟิลิปปินส์ถูกกล่าวถึงในแง่ลบสูงกว่าคือ **ภัยพิบัติของประเทศที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเนื่องจากสภาพอากาศ** และขบวนการเคลื่อนไหวอันแข็งแกร่งของประชาชนในการต่อต้านถ่านหิน
- **พลังงานหมุนเวียน** ในเวลาเดียวกัน พลังงานหมุนเวียนได้กลายเป็นประเด็นสำคัญเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างผลกำไรสำหรับนักลงทุนที่มีศักยภาพ เมื่อสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นในสัดส่วนพลังงานรวมของประเทศ การรายงานข้อมูลเชิงลึกในหัวข้อนี้ก็เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติต่อพลังงานหมุนเวียนแต่ละประเภทนั้นมีความแตกต่างกัน
 - **ลม:** ในการรายงานข่าวเรื่องพลังงานหมุนเวียน โอกาสสำหรับพลังงานลมในทั่วทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เน้นถูกมองข้ามมากที่สุด แม้ว่าการปรับปรุงเทคโนโลยีและศักยภาพอันมากมายมหาศาลของภูมิภาคนี้ ทำให้ลม **อาจเป็นรูปแบบพลังงานราคาถูกที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** แต่ความไม่เพียงพอของมาตรการส่งเสริมการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (FiT) ได้ทำให้ความดึงดูดด้านการลงทุนล้มเหลว กลุ่มนักข่าวเขียนบทความเกี่ยวกับพลังงานลมบ่อยครั้งมากเนื่องจากไม่มีกรณีธุรกิจที่แข็งแกร่งในเรื่องนี้ ทำให้ไม่มีตัวอย่างสำหรับเหตุผลที่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในทุกประเทศที่ทำการศึกษาวิจัยพลังงานลมเป็นหนึ่งในเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียนที่ได้รับการรายงานข่าวที่ครอบคลุมน้อยที่สุด โดยต่ำกว่าร้อยละ 10 ของบทความตัวอย่างทั้งหมด

- **แสงอาทิตย์:** ในประเทศลูกเสือ คำว่า “พลังงานหมุนเวียน” มักใช้สำหรับพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานแสงอาทิตย์มีสัดส่วนสูงสุดในบรรดาความเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียน และมีสัดส่วนสูงสุดในบรรดาความเกี่ยวกับพลังงานทั้งหมดเช่นกันใน 4 ประเทศ ยกเว้น อินโดนีเซีย
 - เวียดนามซึ่งเป็นประเทศที่มี **การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์มากที่สุดในภูมิภาคนี้** โดดเด่นเหนือประเทศอื่นเนื่องจากมีบทความวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์โดยเฉพาะจำนวนมากที่สุด บทความแบ่งแยกธุรกิจการผลิตพลังงานจากเซลล์แสงอาทิตย์กับเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาบ้าน โดยมีการระบุอุปสรรคเฉพาะสำหรับแต่ละประเภท
 - ในฟิลิปปินส์ สื่อกระแสหลักมักกล่าวถึงเซลล์แสงอาทิตย์ว่าเป็นการลงทุนที่ดี แม้ว่าองค์กรสื่อระดับภูมิภาคในเกาะวิซายาสและมินดาเนาจะเผยแพร่คำวิพากษ์วิจารณ์ ว่าโครงการบางโครงการมีเป้าหมายไม่ตรงตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น
 - ในประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย นักข่าวได้รายงานข่าวอย่างท่วมท้นเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์ผ่านสายตาของนักธุรกิจ โดยเน้นความสำคัญที่บริษัทและโครงการที่เฉพาะเจาะจง
- **พลังงานความร้อนใต้พิภพ:** เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีศักยภาพสูงเป็นอันดับที่สี่ของโลกสำหรับพลังงานความร้อนใต้พิภพ แม้ว่าจะมีรายงานข่าวที่ครอบคลุมเรื่องพลังงานประเภทนี้ในสื่อมวลชนน้อยมากก็ตาม
 - ในฟิลิปปินส์ พลังงานความร้อนใต้พิภพมักได้รับความสนใจจากองค์กรข่าวใหม่ที่รัฐบาลฟิลิปปินส์เป็นเจ้าของ โดยเน้นความสำคัญเกี่ยวกับ “การพัฒนาสื่อสารมวลชน” ที่สอดคล้องกับเป้าหมายเรื่องพลังงานความร้อนใต้พิภพของรัฐบาล
 - ในอินโดนีเซียซึ่งเป็นผู้ผลิตพลังงานความร้อนใต้พิภพขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของโลก นักวิจัยของเราพบว่าในช่วง 18 เดือนมีบทความเรื่องพลังงานความร้อนใต้พิภพเพียงสี่บทความเท่านั้น และบทความทั้งหมดก็ไม่ได้เป็นข่าวโดดเด่นแต่อย่างใด
- **ชีวมวล:** บทความเกี่ยวกับพลังงานชีวมวลในทุกประเทศมีจำนวนเล็กน้อย ยกเว้นประเทศไทย ที่สื่อกระแสหลักรายงานข่าวเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนชีวมวล “พลังงานเพื่อทุกคน” ในแง่บวก แต่สื่ออิสระและสื่อระดับภูมิภาคกลับรายงานข่าวเรื่องนี้ด้วยมุมมองที่หลายหลาย รายงานข่าวอย่างหลังมักเน้นย้ำปัญหาในขั้นตอนการดำเนินการของโครงการ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่พอใจของชุมชน
- **ไบโอดีเซล:** ในการศึกษาวิจัยกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินโดนีเซียมีความโดดเด่นเป็นพิเศษในด้านความครอบคลุมในการรายงานข่าวเรื่องไบโอดีเซล ในสำนักข่าวชั้นนำของประเทศนี้ ไบโอดีเซลได้รับรายงานข่าวเชิงบวกอย่างกว้างขวาง หลังจากที่ได้รับอนุญาตให้ **กฎหมายการบังคับใช้ไบโอดีเซลผสมร้อยละ 20** แม้จะมีการสื่อถึงไบโอดีเซลในภาพลักษณ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่บทความเหล่านี้ได้มองข้ามข้อเท็จจริงที่ว่าเชื้อเพลิงชีวภาพของอินโดนีเซียนั้นมีแหล่งที่มาจากพื้นที่เพาะปลูกปาล์ม ซึ่งได้ทำลายระบบนิเวศดั้งเดิมของป่าฝนที่ดูดซับคาร์บอน

- **พลังงานน้ำ:** ตามการศึกษาวิจัยในประเทศทั้งห้า พลังงานน้ำไม่ได้ถูกมองว่าเป็นพลังงานหมุนเวียน ผู้สื่อข่าวอ้างว่าความเสียหายของระบบนิเวศเกิดจากการสร้างเขื่อน และจัดสถานะของพลังงานน้ำ เป็นแหล่งพลังงานดั้งเดิม โดยถูกจัดหมวดหมู่แยกจากพลังงานหมุนเวียนอื่น

- อย่างไรก็ตาม โรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำขนาดเล็กในประเทศมาเลเซียได้รับการรายงานในเชิงบวกมากกว่า โดยผู้สื่อข่าวได้แยกโรงงานนี้ออกจากโครงการพลังงานน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่

ในแง่ของการปฏิบัติด้านวารสารศาสตร์:

- ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่วางกรอบข่าวพลังงาน ในระบบบทความเรื่องเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ในทุกประเทศ บทความเรื่องพลังงานจำนวนมากกว่าครึ่ง ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในหัวข้อข่าวเศรษฐกิจ/ธุรกิจ และมักอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข่าวในรัฐบาลหรือภาคธุรกิจเป็นพิเศษ
 - ผู้สื่อข่าวเรื่องพลังงานมักถูกจัดให้ทำงานภายใต้โต๊ะข่าวเศรษฐกิจ และได้สร้างฐานแหล่งข่าวขนาดเล็กซึ่งประกอบด้วยคนในรัฐบาลและภาคธุรกิจ สำหรับไว้อ้างอิงข้อมูลในบทความ ในสำนักข่าวบางแห่ง ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ประเทศอินโดนีเซีย ความสัมพันธ์ทางการเงินกับบริษัทถ่านหินส่งผลให้มีบทความการโฆษณาเพียงข้างเดียวและขัดขวางการรายงานข่าวเชิงวิพากษ์วิจารณ์
 - มีบทความเรื่องพลังงานจำนวนน้อยที่เลือกใช้กรอบข่าวเรื่องผลกระทบที่มีต่อมนุษย์ ในทุกประเทศที่ทำการวิเคราะห์ ผู้นำชุมชนและสมาชิกของชุมชนที่บทความอ้างอิง มีจำนวนต่ำกว่าหนึ่งในห้าของบทความทั้งหมด
 - ด้วยเหตุนี้ การรายงานข่าวพลังงานผ่านมุมมองทางธุรกิจมักไม่มีประเด็นขัดแย้ง โดยเป็นการตีพิมพ์ข้อเท็จจริงของการเปิดตัวโครงการใหม่หรือการปรับใช้นโยบายของรัฐ สิ่งที่ขาดแคลนคือเรื่องราวที่นำเสนอมุมมองอันหลากหลายและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายสำหรับการพัฒนาภาคส่วนพลังงานในอนาคต
- ในหลายกรณี บทความเกี่ยวกับพลังงานเป็นรายงานข่าวรายวันที่เรียบง่ายโดยอ้างถึงแหล่งข่าวเพียงแหล่งเดียว โดยปราศจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเชิงลึก แม้ว่าผู้สื่อข่าวจะมองว่าพลังงานเป็นเรื่องซับซ้อน แต่พวกเขาไม่ได้สื่อสารความซับซ้อนนี้ในรายงานข่าวที่ตนเขียน
- แม้ว่าแนวโน้มเหล่านี้จะมีอิทธิพลเหนือกว่าก็ตาม แต่การวิเคราะห์นี้ได้เปิดเผยว่ามีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเล่าในข่าว และความพยายามของผู้สื่อข่าวและสำนักข่าวที่จะตรวจสอบตัวเลือกด้านพลังงานของประเทศของตน โดยมีความสำเร็จเบื้องต้นบางประการ เช่น สำนักข่าวไทยซึ่งเน้นความสำคัญเกี่ยวกับการต่อต้านของชุมชน ซึ่งส่งผลให้ **มีการระงับโครงการถ่านหินในหลายจังหวัดภาคใต้** สำนักข่าวอิสระที่มีฐานผู้ชมเฉพาะกลุ่มหรือระดับภูมิภาค มีความโดดเด่นจากสื่อทั่วไปด้วยแนวทางการรายงานข่าวแบบใหม่ ๆ และครอบคลุม

แต่โดยรวมแล้ว ยังมีระยะทางอีกไกลก่อนที่พลังงานสะอาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีความซับซ้อนและมีผลกระทบ จะได้รับการรายงานจากสื่ออย่างลึกซึ้งและหลากหลายรูปแบบ ในแต่ละประเทศมีอุปสรรคที่ต่างกันออกไป การวิเคราะห์ที่แยบยลต่อการรายงานข่าวเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนในประเทศลูกเสือสามารถช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนักข่าว ท้องข่าว องค์กรที่สนับสนุนสื่อมวลชน ผู้สนับสนุนเงินทุน และนักบรรณคดีด้านพลังงานสะอาด ได้มองหาวิธีการเชิงสร้างสรรค์เพื่อเปลี่ยนแปลงและเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับการรายงานข่าว ที่สอดคล้องตามเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคนี้

ระเบียบวิธี

การวิจัยของเราดำเนินการในช่วงเวลา 3 เดือน โดยมีนักวิจัยหลัก 5 คนซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานกับผู้สื่อข่าวในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย พร้อมด้วยผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เฉพาะเจาะจงจากนักวิจัยอื่นอีก 5 คนที่ดำเนินการในช่วงเวลา 1 เดือน ยกเว้นที่มีบันทึกข้อมูลอื่น นักวิจัยได้วิเคราะห์รายงานข่าวที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 จนถึงเดือนสิงหาคม 2563 ระยะหลักของการวิจัยนี้มีทั้งหมด 4 ระยะ: การสุ่มตัวอย่างบทความ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์แนวคิด และการสัมภาษณ์บรรณาธิการและผู้สื่อข่าว

1 การสุ่มตัวอย่าง

นักวิจัยหลักทั้ง 5 คนของเราแต่ละคนได้ทำการสุ่มตัวอย่างบทความจากสำนักข่าวในประเทศของตนอย่างต่ำ 5 แห่ง ในการสุ่มตัวอย่างนี้ สำนักข่าวอย่างน้อยหนึ่งแห่งจะต้องเป็นสำนักข่าว “อิสระ” แม้คำจำกัดความของสื่อมวลชนอิสระจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศตามบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสื่อมวลชนระดับท้องถิ่นและโครงสร้างความเป็นเจ้าของสื่อ นักวิจัยได้ใช้คำสำคัญในการค้นหาหรือการค้นหาบนหน้าข่าวจากคลังข้อมูลของสื่อด้วยตนเอง สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในแต่ละประเทศและกรณีศึกษา 5 กรณี โปรดอ้างอิงข้อมูลจากรายงานระดับประเทศของเรา

2 การวิเคราะห์เนื้อหา

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหานั้น นักวิจัยสื่อของ Climate Tracker ทุกคนที่ใช้วิธีการถอดรหัส (coding) ที่ร่วมพัฒนาขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากนักวิจัย โดยวิธีการถอดรหัสนี้กลุ่มนักวิจัยได้วิเคราะห์บทความโดยใช้ 22 ตัวแปรใน 5 หมวดหมู่ ได้แก่ ประเภทบทความ การเน้นเฉพาะเรื่อง การวางกรอบให้กว้างขึ้น ความรู้ด้านพลังงาน และแหล่งที่มา

3 การวิเคราะห์การวางกรอบ

จากบทความทั้งหมดที่ถูกเลือก บทความจำนวนอย่างต่ำ 30 บทความต่อนักวิจัย ได้ถูกคัดเลือกเพื่อการวิเคราะห์กรอบข่าวเชิงลึกเพิ่มเติม ที่วิเคราะห์การเอกลิงก์แหล่งข่าว ภาพ และกลวิธีในการสื่อสารของแต่ละบทความ แม้แบบของการวิเคราะห์กรอบข่าวสามารถดูได้ที่ [ที่นี่](#)

4 บทสัมภาษณ์โดยนักข่าว

มีผู้ปฏิบัติงานสาขาสื่อมวลชนทั้งหมด 99 คน ที่ได้รับการสัมภาษณ์ในการวิจัยนี้ ซึ่งรวมถึง บรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว และคอลัมนิสต์ ผู้ให้สัมภาษณ์ถูกเลือกจากประสบการณ์ในการรายงานข่าวพลังงานในสำนักข่าวกระแสหลักที่เผยแพร่ผ่านทางออนไลน์ใน 5 ประเทศ

ถ่านหิน

ผลลัพธ์สำคัญของแต่ละประเทศ

แม้ว่าจะมีความคล้ายคลึงกันในแง่ของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่รวดเร็วในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ประเทศลูกเสือทั้งห้านี้ต่างก็มีนโยบายเรื่องพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างอย่างมาก แต่ก่อนที่จะเข้าสู่รายละเอียดของการวิเคราะห์แนวโน้มที่ต่างกันในภูมิภาคนี้ สิ่งสำคัญคือการนำเสนอภาพรวมของรายงานข่าวเรื่องพลังงานในแต่ละประเทศ ซึ่งได้แก่: อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย สำหรับการวิเคราะห์เชิงลึก โปรดอ้างอิงข้อมูลจากรายงานระดับประเทศฉบับสมบูรณ์ **ที่นี่**

อินโดนีเซีย

หัวหน้านักวิจัย: Ari Ulandari

กรณีศึกษาเรื่องกฎหมายสารพัน (Omnibus): Cherika Hardjakusumah

อินโดนีเซียมีจำนวนประชากรสูงเป็นอันดับที่ 5 ของโลกและสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากข้อจำกัด **ในการก่อตั้งสำนักข่าว** มีไม่มาก ประเทศนี้จึงมีทั้งตลาดและอุตสาหกรรมสื่อมวลชนขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ประเทศนี้ยังกำลังเผชิญกับ **การหลอมนรวมของสื่อ** อย่างรวดเร็ว โดยมีกลุ่มเครือธุรกิจสื่อมวลชนหลัก 12 แห่งที่มีอิทธิพลต่อมุมมองและ **ปลูกปั่นการรายงานข่าวที่ตอบสนองต่อผลประโยชน์ของเจ้าของธุรกิจ**

หัวหน้านักวิจัยในอินโดนีเซียของเรา Ari Ulandari ได้ศึกษาวิจัยสำนักข่าว 7 แห่ง พบว่า 6 แห่งเป็นของกลุ่มเครือธุรกิจสาขาสื่อมวลชนใหญ่ 12 แห่ง ได้แก่: *Kompas, Tribunnews* (เป็นของ Kompas Gramedia), *Liputan 6* (SCTV-Emtek), *Okezone, Sindonews* (MNC Group) และ *detikNews* (CT Corporation) มีเพียง *Kumparan* เท่านั้นเป็นของ **ผู้ประกอบการขนาดเล็กรายหนึ่ง** โดยเป็นสำนักข่าวที่ให้ความรู้แก่ "การรายงานข่าวชุมชน"

กลุ่มเครือธุรกิจด้านสื่อ 2 แห่งจากรายชื่อคือ **MNC Group** และ **CT Corporation** มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน ผ่านทางบริษัทย่อยของตนในธุรกิจพลังงาน จากการตรวจสอบ เราพบว่า สำนักพิมพ์ 3 แห่งที่บริษัทเหล่านี้เป็นเจ้าของ จัดทำบทความ ซึ่งคิดเป็นครึ่งหนึ่งของบทความที่กล่าวถึงถ่านหินว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ตัวอย่างเช่น *Okezone* ได้ตีพิมพ์ **บทความที่ขึ้นว่า** ด้วยเทคโนโลยีล่าสุดของระบบหม้อต้มน้ำแบบแรงดันเหนือวิกฤติที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง อินโดนีเซียจะสามารถพัฒนาถ่านหินและบรรลุเป้าหมายตามข้อตกลงปารีสได้ โดยปราศจากหลักฐานที่เชื่อถือได้

Meidella Syahni ผู้สื่อข่าวของ *Mongabay* ที่เคยทำงานในสื่อกระแสหลัก ได้อธิบายความสัมพันธ์ด้านการเงินที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจของบรรณาธิการและผู้สื่อข่าว "เมื่อองค์กรสื่อเติบโตกลายเป็นกลุ่มเครือธุรกิจสื่อที่แสวงหาผลกำไร องค์กรนั้นก็ต้องการผลกำไร" เธอกล่าว "ความร่วมมือในบทความโฆษณาและอื่น ๆ [ข้อผูกพันทางการเงิน] ส่งผลต่อประเด็นที่รายงาน รวมถึงประเด็นเรื่องพลังงาน"

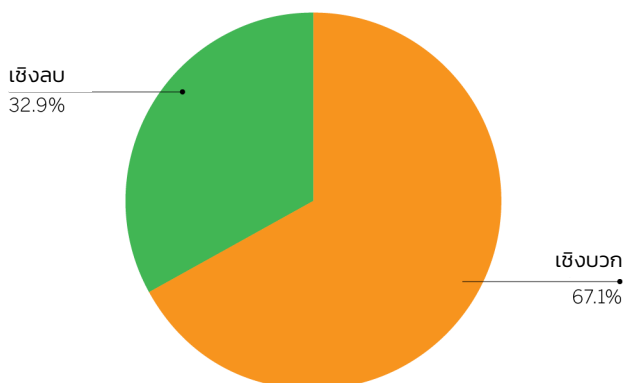
Ulandari ได้ศึกษาวิจัยบทความรวม 350 บทความจากสำนักข่าวทั้ง 7 แห่งนี้ และพบว่า แม้จะมีข้อกังวลบางประการต่อผลกระทบทางสังคมก็อาจเกิดขึ้นได้ แต่ "ราชากันหิน" ยังคงถูกวางกรอบข่าวว่าเป็นพลังงานสำหรับอนาคตของอินโดนีเซีย

สถานการณ์นี้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงที่ว่า สำหรับอินโดนีเซีย ถ่านหินไม่ได้เป็นเพียงแหล่งพลังงานเท่านั้น แต่ยังเป็นอุตสาหกรรมการทำเหมืองสำคัญ โดยมี **แหล่งแร่ถ่านหินสำรอง** ขนาดใหญ่ที่สุดในโลกที่ผ่านการสำรวจแล้วหลายแห่ง เวียดนามซึ่งเป็นแหล่งแร่ถ่านหินสำรองขนาดใหญ่เป็นอันดับสองในภูมิภาคนี้ **มีจำนวนถ่านหินไม่ถึงร้อยละ 10 ของถ่านหินของอินโดนีเซีย**

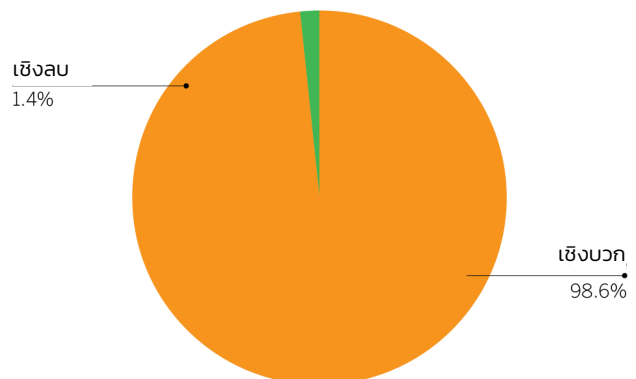
ในการวิเคราะห์สื่อระดับภูมิภาคของเรา อินโดนีเซียเป็นเพียงประเทศเดียวที่บทความจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 วางกรอบข่าวว่าถ่านหินเป็นหัวใจสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ บทความเหล่านี้เน้นย้ำว่าเหมืองถ่านหินมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างขาดไม่ได้ แม้ว่าจะมีอันตรายต่อสภาพแวดล้อมก็ตาม เป็นที่ชัดเจนว่า บทความมากกว่าร้อยละ 50 ใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเดียวกัน นั่นคือตัวแทนของรัฐบาลหรือองค์กรธุรกิจ ตัวอย่างเช่น Yohana Artha Uly ผู้สื่อข่าวของ *Okezone* ได้เขียนบทความเกี่ยวกับกลยุทธ์ของรัฐบาลในการแปรสภาพถ่านหินให้เป็นก๊าซ โดยพาดหัวข่าวว่า **"การลดการนำเข้าก๊าซแอลพีจี รัฐบาลจะสนับสนุนนโยบายเชิงกลยุทธ์ในการแปรสภาพถ่านหินให้เป็นก๊าซ"** เรื่องราวนี้เริ่มต้นด้วยสรุปย่อแนะนำแผนการแปรสภาพถ่านหินให้เป็นก๊าซของรัฐบาล แล้วระบุรายชื่อบริษัทถ่านหินที่เป็นเป้าหมายหลัก Uly ใช้แหล่งข้อมูลเดียวกัน นั่นก็คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและแหล่งแร่ธรรมชาติ ซึ่งกล่าวว่าการแปรสภาพถ่านหินให้เป็นก๊าซจะเพิ่มมูลค่าให้ถ่านหิน ซึ่งเรื่องนี้จะกลายเป็นสิ่งสำคัญระดับประเทศใน 5 ปีข้างหน้า บทความดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบอื่น ๆ จากนโยบายการแปรสภาพถ่านหินให้เป็นก๊าซ

ในทางกลับกัน พลังงานหมุนเวียนยังคงอยู่ในระยะแรกเริ่มของการพัฒนาในอินโดนีเซีย โดยมีการใช้พลังงานน้ำประมาณ **ร้อยละ 12 ของพลังงานของประเทศ** และส่วนใหญ่การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลมแทบไม่มีปรากฏ เกือบครึ่งหนึ่งของบทความเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนนำเสนอเรื่องพลังงานหมุนเวียนในแง่แนวคิดเชิงทฤษฎีอย่างง่ายและจับต้องไม่ได้ โดยไม่นำเสนอข้อมูลเชิงลึก

บทความเรื่องถ่านหินตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2563 ตามโครงสร้างเชิงบวกเทียบกับเชิงลบ

บทความเรื่องพลังงานหมุนเวียนตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2563 ตามโครงสร้างเชิงบวกเทียบกับเชิงลบ

แผนภาพที่ 1 การแบ่งย่อยแนวคิดเชิงบวกเทียบกับเชิงลบของบทความเรื่องพลังงานในอินโดนีเซีย

กรณีศึกษา

แม้ว่าจะมีการถกประเด็น **เรื่องกฎหมายสารพัน** และการแก้ไข **กฎหมายว่าด้วยธรรมชาติและถ่านหิน** ในสื่ออินโดนีเซียก็ตาม แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องกระบวนการที่ไม่เป็นประชาธิปไตยในการผ่านร่างกฎหมาย มากกว่าผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของตัวเหมืองถ่านหิน บทความที่นำเสนอผลกระทบของถ่านหินต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซียเท่านั้น คือ **บทความเกี่ยวกับการทำเหมืองถ่านหิน “ผิดกฎหมาย”** ความแตกต่างระหว่าง “ถูกกฎหมาย” และ “ผิด” ในการทำเหมืองถ่านหินนั้น ได้เปลี่ยนเป็นการกล่าวโทษการกระทำผิดกฎหมายของโครงการทำเหมืองบางโครงการแทนที่จะเป็นอันตรายที่เกิดจากการทำเหมืองถ่านหิน

Ari Ulandari | @Ulandari_ari

Ari Ulandari เป็นนักเขียนและนักวิจัยที่มุ่งเน้นเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ก่อนหน้านี้เธอเคยทำงานเป็นนักเขียนบทความโฆษณาที่ Kumparan วิทยานิพนธ์ปริญญาโทของเธอศึกษาระเบิดที่บาหลีเมื่อปี 2545 ในฐานะนักเขียนอิสระ เธอได้ใช้ทักษะของเธอในการนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวเรื่องสภาพภูมิอากาศ

ใด ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีต่าง ๆ และการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น Erlangga Djumena บรรณาธิการของ Kompas ตั้งข้อสังเกตว่าเรื่องพลังงานหมุนเวียน “มีแหล่งข่าวจำกัด [ให้ผู้สื่อข่าวสามารถอ้างอิง/สัมภาษณ์] เนื่องจากพลังงานชนิดนี้มีน้อย ...อีกทั้งแหล่งข่าวยังพูดเรื่องทางเทคนิคมากเกินไป ไม่เพียงแต่ผู้อ่านเท่านั้น แต่บางครั้งผู้สื่อข่าวก็เกิดความสับสนเช่นกัน” ด้วยการศึกษาความเข้าใจนี้ จึงเป็นเรื่องยากสำหรับผู้สื่อข่าวในแหล่งข่าวด้านพลังงานหมุนเวียนที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม บทความมากกว่าร้อยละ 98 กล่าวถึงพลังงานหมุนเวียนในเชิงบวกอย่างชัดเจน การถกเถียงกันว่าการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนจะเป็นการรับรองความมั่นคงของพลังงานหมุนเวียนสำหรับอินโดนีเซียโดยขณะเดียวกันก็ลดปริมาณการปล่อยคาร์บอนด้วย สิ่งที่ตรงข้ามกับสื่อของประเทศอื่นก็คือ บทความในประเทศอินโดนีเซียจะลดวันการกล่าวว่าการลดการใช้ถ่านหินเป็นสิ่งจำเป็นในการลดปริมาณการปล่อยคาร์บอน โดยจะได้แย้งแทนว่าการลดใช้น้ำมันและก๊าซที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ก็เพียงพอแล้ว

เชื้อเพลิงชีวภาพและพลังงานแสงอาทิตย์เป็นแหล่งพลังงานหมุนเวียนสองรูปแบบเท่านั้นที่ได้รับกล่าวถึงอย่างละเอียดลึกซึ้งในสื่อของอินโดนีเซีย การพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพอย่างรวดเร็วของประเทศนี้ ที่สนับสนุนโดยข้อบังคับเรื่องการใช้ **เชื้อเพลิงชีวภาพร้อยละ 20** ได้รับการยกย่องในสื่อ โดยมีบทความหนึ่งที่ทำให้เข้าใจผิดโดยอ้างว่า “อินโดนีเซียมีอัตราการเติบโตของพลังงานหมุนเวียน (RE) สูงที่สุดในโลก” แม้ว่าอัตราการเติบโตสูงนี้เป็นของเชื้อเพลิงชีวภาพเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น เชื้อเพลิงชีวภาพของอินโดนีเซียมีที่มาจากน้ำมันปาล์ม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าสัมพันธ์กับเหตุการณ์ไฟไหม้ลูกลามและการตัดไม้ทำลายป่าในประเทศ ทำให้เชื้อเพลิงชีวภาพนี้ไม่ใช่พลังงานแบบยั่งยืน ข้อมูลที่แตกต่างเหล่านี้ไม่พบในสำนักข่าวกระแสหลักทั้งหลาย

โดยสรุปก็คือ ในการวิเคราะห์รายงานข่าวเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนในประเทศอินโดนีเซียแบบเชิงลึก แสดงให้เห็นว่าสำนักข่าวของอินโดนีเซียกล่าวถึงถ่านหินว่ามีบทบาทสำคัญต่อพลังงานสำหรับอนาคตของประเทศ แม้ว่าบทความจำนวนหนึ่งได้เน้นความสำคัญเรื่องผลกระทบเชิงลบของถ่านหินทั่วโลก แต่เหมืองถ่านหินและโรงงานผลิตไฟฟ้าในประเทศได้รับการกล่าวถึงในฐานะสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ พลังงานหมุนเวียนได้รับการกล่าวถึงในฐานะการพัฒนาเชิงบวก แม้ว่าบทบาทของมันเป็นรูปแบบพลังงานผสมผสานคือการใช้แทนน้ำมัน/ก๊าซ และเป็นพลังงานเสริมสำหรับถ่านหิน ไม่ใช้การใช้ในฐานะพลังงานฐาน

Cherika Hardjakusumah

Cherika Hardjakusumah เป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาการวิจัยและการสื่อสารที่มีประสบการณ์ 5 ปีในบทบาทอาชีพแบบหลายแห่งในยุโรปและเอเชีย เธอมีความมุ่งมั่นสูงเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพภูมิอากาศและพลังงาน และเคยทำงานในหลายโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันปาล์ม เชื้อเพลิงชีวภาพ และพลังงานแสงอาทิตย์ Hardjakusumah ฝึกฝนเรียนรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงพลังงานและการพัฒนาเศรษฐกิจแบบคาร์บอนต่ำ และเธอได้พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศบ้านเกิดของเธอ เวลาที่ไม่ได้ทำงานเรื่องปัญหาพลังงาน เธอมักชอบแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ความหลากหลาย และการยอมรับในความแตกต่างของบุคคลในช่องพอดแคสต์ของตน

แสงอาทิตย์

แผงเซลล์พลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งในวิทยาเขตของวิทยาลัยเทคนิค Universiti Teknologi Malaysia ในกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ภาพโดย drshahrinmdayob/Shutterstock

หัวหน้านักวิจัย: Ili Nadiah Dzulfakar

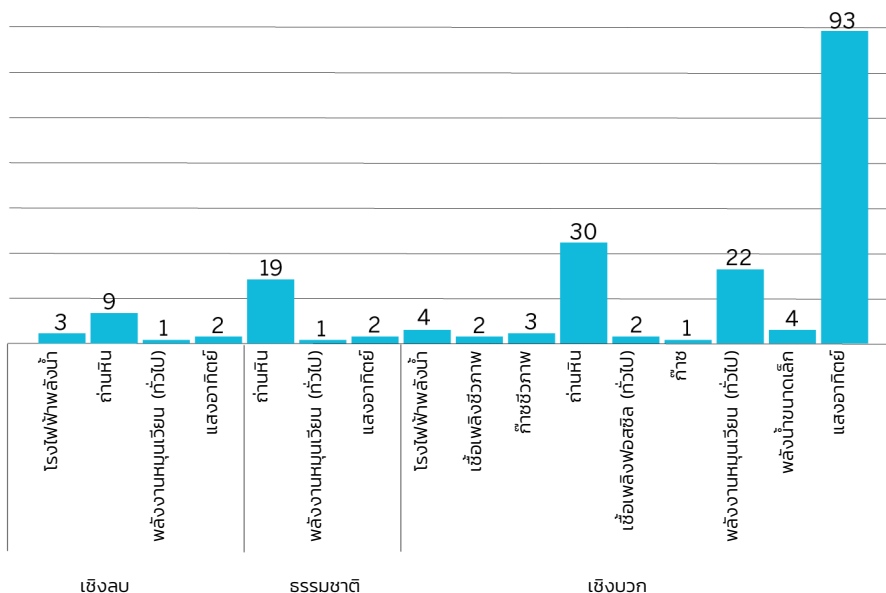
แม้ว่ามาเลเซียจะมีเขตแดนติดกับอินโดนีเซียและมีวัฒนธรรมหลายอย่างเหมือนกับประเทศเพื่อนบ้านก็ตาม แต่ประเทศนี้มีพลังงานและการรายงานข่าวเรื่องพลังงานที่ต่างออกไปอย่างสิ้นเชิง ในระยะสองปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญสองครั้งในรัฐบาลของประเทศนี้ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายเรื่องพลังงานและสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน

Barisan Nasional (BN) รัฐบาลผสมที่ปกครองประเทศ ซึ่งเป็นเจ้าของสำนักข่าวกระแสหลักเกือบทุกแห่งของประเทศ ได้สูญเสียที่นั่งในสภาเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศเมื่อปี 2561 หลังจากพ่ายแพ้ให้แก่ Pakatan Harapan (PH) รัฐบาลผสมฝ่ายตรงข้าม *The Star* และ *New Straits Times* สำนักข่าวออนไลน์สองสำนักที่ Ili Nadiah Dzulfakar นักวิจัยของเราทำการศึกษาวิจัย เป็นแผนกข่าวภาคภาษาอังกฤษในรูปแบบดิจิทัล ของหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านสูงสุดในประเทศ และมีสมาชิกสองรายของ BN เป็นเจ้าของหุ้นบางส่วน ระหว่างที่พรรคการเมืองนี้ปกครองประเทศเป็นเวลา 61 ปี หนังสือพิมพ์ *The Star* และ *New Straits Times* ได้สร้างชื่อในฐานะผู้สนับสนุนฝ่ายรัฐบาลอย่างเหนียวแน่น Dzulfakar เปรียบเทียบการรายงานข่าวของสองสำนักข่าวกับ *The Edge* และ *Malaysian Reserve* ซึ่งเป็นสำนักข่าวเอกชนสองแห่ง ตลอดจน Malaysiakini และ Free Malaysia Today สำนักข่าวออนไลน์อิสระสองแห่ง

เมื่อเข้ารับอำนาจปกครองประเทศ คณะรัฐบาลจากพรรค PH ได้ให้เสรีแก่สื่อมวลชน ตลอดจน ภาคส่วนพลังงาน โดยอนุมัติโครงการพลังงาน 80 โครงการในปี 2562 ซึ่งส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปสู่การเติบโตของพลังงานหมุนเวียน หลังจากการศึกษาวิจัยบทความเรื่องพลังงาน 344 บทความจากสำนักข่าวทั้งหมด 6 แห่ง Nadiah พบว่าช่วงต้นปี 2562 มีบทความเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนจำนวนมาก ซึ่งมากกว่าร้อยละ 87.5 ของบทความเหล่านั้นกล่าวถึงเทคโนโลยีดังกล่าวในเชิงบวก เพื่อสะท้อนจุดยืนของรัฐมนตรีกระทรวงพลังงาน ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่วางกรอบข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อ “การกระจายความหลากหลายของสัดส่วนเชื้อเพลิง” และรับรองความมั่นคงด้านพลังงานสำหรับมาเลเซีย

แม้ว่าสำนักข่าวกระแสหลักจะไม่ได้มีพรรคฝ่ายรัฐบาลที่ปกครองประเทศเป็นเจ้าของอีกต่อไป แต่สำนักข่าวเหล่านี้ก็ได้แสดงให้เห็นถึงความเคารพต่อเจ้าหน้าที่ในการรายงานข่าวพลังงานอย่างชัดเจน บทความเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปพลังงานส่วนมากอ้างอิงคำกล่าวจากตัวแทนรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Yeo Bee Yin อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานผู้มีอำนาจฝ่ายการพัฒนาพลังงานยั่งยืน (Sustainable Energy Development Authority) ตัวอย่างเช่น ในบทความหนึ่งเกี่ยวกับการปฏิรูปพลังงาน *The Edge* อ้างคำกล่าวของรัฐมนตรี Yeo ที่ว่า “เราพึ่งพิงเชื้อเพลิงฟอสซิลอย่างหนัก เราจึงต้องโอนอ่อนให้กับราคาเชื้อเพลิงโลกต่อไป ... มันหมายความว่ามูลค่าไฟฟ้าของคุณจะน้อยเกินกว่าครึ่ง [ขึ้นอยู่กับ] สิ่งที่คุณควบคุมไม่ได้” ด้วยเหตุนี้ เธอจึงเรียกร้องให้เพิ่มกำลังการผลิตของพลังงานหมุนเวียนเพื่อ “เพิ่มความหลากหลายให้กับสัดส่วนเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า” อาจกล่าวว่ารัฐบาล PH ตั้งใจปรับการรับรู้ของสาธารณะเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนผ่านสื่อกระแสหลักที่ได้ศึกษาวิจัย โดยส่งเสริมให้พลังงานหมุนเวียนเป็นปัจจัยสำคัญในการเติบโตของภาคพลังงานในอนาคต การพัฒนาด้านพลังงานหมุนเวียนถูกทำให้เป็นเรื่องปกติ และการสร้างความหลากหลายของพลังงานได้กลายเป็นหัวข้อชูโรงในการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของอุตสาหกรรมพลังงาน โดยมีรัฐบาลจากพรรค PH เป็นผู้ผลักดัน

นอกเหนือจากกรอบที่เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาล พลังงานหมุนเวียนทั้งหลาย โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ ถูกนำเสนอผ่านกรอบด้านเศรษฐกิจศาสตร์ โดยบทความดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 35 ของบทความเรื่องพลังงานหมุนเวียนที่ศึกษาวิจัย พลังงานแสงอาทิตย์ถูกวางกรอบข่าวว่ามีศักยภาพในฐานะกลไกสำหรับปัจจุบันและอนาคต ที่ช่วยให้บุคคลทั่วไป ภาคธุรกิจ และรัฐบาล ประหยัดเงิน มุมมองนี้ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผู้บริบททางอุตสาหกรรม เจ้าหน้าที่รัฐ ธนาคาร และองค์กร NGO เช่นกัน โดยเฉพาะในปี 2563 พลังงานแสงอาทิตย์ถูกมองว่าเป็นภาคส่วนสำคัญที่จะ **กอบกู้เศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียหลังยุคโควิด-19** บทความ 2 ชิ้นนำเสนอทัศนคติเชิงบวก โดยเสนอว่ากรอบข่าวให้เทคโนโลยีบนหลังคาเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจ ซึ่งจะตรงตามความต้องการด้านไฟฟ้าของมาเลเซีย ซึ่งคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคตอันใกล้

แผนภาพที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งพลังงานอื่น พลังงานแสงอาทิตย์ได้ถูกกล่าวถึงในสื่อมาเลเซียว่าเป็นการลงทุนทางธุรกิจที่ดีในบทความจำนวนมาก ซึ่งมากกว่าถ่านหินคิดเป็น 3 ต่อ 1

แรงผลักดันด้านพลังงานหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับจำนวนบทความที่วิพากษ์ถ่านหินในสื่อมาเลเซียที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน การให้เสรีภาพสื่อของรัฐบาล PH อาจทำให้สำนักข่าวชั้นนำ กล่าวยืนยันบทความเห็นที่วิพากษ์สถานะเดิมของสังคม โดยในกรณีนี้คือการที่มาเลเซียยังคงพึ่งพิงเชื้อเพลิงฟอสซิลอยู่ นับตั้งแต่ปี 2562 ถึง 2563 มีบทความ 46 ชิ้นจากสำนักข่าว 6 แห่ง วางกรอบให้ถ่านหินเป็นสิ่งที่ปรารถนาและล้าหลัง โดย 18 บทความจากเหล่านั้นเป็นความคิดเห็นจากคอลัมน์นิสต์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงาน *The Star* มีความโดดเด่นจากการตีพิมพ์บทความ 5 ชิ้นของคอลัมน์นิสต์ Mangai Balasegaram ซึ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาถ่านหินและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข่าวหลายคน ทั้งนักวิชาการ องค์กร NGO และรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม โดยรวมแล้วยังคงมีบทความที่กล่าวถึงถ่านหินในเชิงบวก (52 บทความ) เป็นจำนวนมากกว่าบทความเชิงลบเล็กน้อย (46 บทความ) โดยเสนอว่า เป็นสิ่งจำเป็นต่อสัดส่วนพลังงานของมาเลเซีย ที่ย่ำที่สุดแล้ว **ถ่านหินยังคงมีส่วนร้อยละ 44 ของพลังงานทั้งหมดในมาเลเซีย** สำนักข่าวห้าแห่งที่ได้ศึกษาวิจัยคือ Free Malaysia Today, The Edge, Malaysian Reserve, The Star และ New Straits Times ได้ตีพิมพ์บทความเชิงบวก โดยอธิบายถึงถ่านหินว่า “ราคาถูก” “มั่นคง” และ “เชื่อถือได้” Malaysiakini เป็นสำนักข่าวแห่งเดียวที่ไม่ได้ตีพิมพ์บทความเชิงบวกใด ๆ

ข้อสังเกตที่ชัดเจนคือ สามในสี่ของบทความที่สนับสนุนถ่านหิน อ้างอิงคำพูดของแหล่งข่าวภาครัฐกิจ และอุตสาหกรรม โดยขาดมุมมองที่หลากหลาย บรรณาธิการจากสำนักข่าวแห่งหนึ่งในมาเลเซียซึ่งปัจจุบันปิดตัวไปแล้ว กล่าวเน้นว่าเรื่องราวที่สนับสนุนถ่านหินนั้น ส่วนใหญ่นำเสนอผ่านมุมมองของนักธุรกิจ นี่เป็นมุมมองที่สื่อมวลชนมาเลเซียให้ความสำคัญมากที่สุด “บางครั้งสื่อเสนอเรื่องการเปิดตัวโรงไฟฟ้าแห่งใหม่...ไม่ก็บอกเหตุผลว่าที่เราควรหันมาใช้ถ่านหิน เพราะมันมีราคาถูก และโรงไฟฟ้าถ่านหินก็ช่วยประหยัดพลังงานมากกว่า” บทความประเภทนี้เป็นสิ่งที่ [สำนักข่าวกระแสหลัก] มักตีพิมพ์” เขากล่าว

การขาดแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ดูเหมือนจะเป็นปัญหาทั่วไปของการรายงานข่าวพลังงานในทุกสำนักข่าว ผู้สื่อข่าวทุกคนที่ให้สัมภาษณ์ ยกเว้นหนึ่งคน บอกว่าอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข่าวเดิมเป็นประจำในบทความเรื่องพลังงาน ซึ่งนำไปสู่การผลิตซ้ำมุมมองด้านเดียว โดยมากจะเป็นขององค์กรธุรกิจ/ธนาคาร/อุตสาหกรรม/รัฐบาล ผู้สื่อข่าวสามคนจาก The Edge, The Star และ Malaysian Reserve เห็นด้วยว่าพวกเขามีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือสำหรับการสัมภาษณ์

หลังจากเข้ารับอำนาจปกครองประเทศเป็นเวลา 2 ปี รัฐบาลจากพรรค PH ก็สูญเสียอำนาจในสภาในปี 2563 และไม่นานหลังจากนั้นนายกรัฐมนตรีก็ลาออก ขณะที่ประเทศเริ่มผ่านพ้นวิกฤติความวุ่นวายด้านการเมืองอย่างช้า ๆ ยังคงไม่มีความชัดเจนว่านโยบายด้านพลังงานและสื่อมวลชนจะเป็นอย่างไรหลังจากปี 2563 อย่างไรก็ดี ข้อหนึ่งที่แน่นอน คือ เพื่อสร้างความหลากหลายของมุมมองที่นำเสนอ ผู้สื่อข่าวมาเลเซียควรได้รับการสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งข่าวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จากภาครัฐกิจ และผลักดันให้การรายงานข่าวไม่ได้มองเพียงแง่เศรษฐกิจเท่านั้น

Ili Nadiah Dzulfakar | @NadQuarantasei

ปัจจุบัน Ili Nadiah Dzulfakar เป็นผู้ประสานงานของ Klima Action Malaysia องค์กร NGO ในมาเลเซียที่นำโดยคนรุ่นใหม่ เธอได้จัดทำเนื้อหาเรื่องสภาพภูมิอากาศระดับท้องถิ่นในมาเลเซีย ประเทศมาเลเซีย และเนื้อหาสำหรับผู้สนับสนุนที่เข้าถึงได้ในวงกว้าง และได้ประสานความร่วมมือกับทั้งผู้สื่อข่าวฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสำนักพิมพ์ที่มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ Dzulfakar เกิดในมาเลเซียและอาศัยอยู่ในเยอรมนีเป็นเวลา 12 ปีก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เธอชอบทำงานเกี่ยวกับข้อมูล (มากพอ ๆ กับชอบทำงานกับผู้คน)

พลังงานความร้อน ใต้พื้นพิภพ

โรงงานไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พื้นพิภพ Palinpinon ในวาเลนเซีย เมืองไอริเอน
ดัลเนโกรส ฟิลิปปินส์ ภาพโดย Mike Gonzalez/TheCoffee/การระบุแหล่งที่มาของ
งานสร้างสรรค์เสรี-Share Alike 3.0 Unported

ฟิลิปปินส์

หัวหน้านักวิจัย: Angelica Yang

กรณีศึกษาเกี่ยวกับการรายงานข่าวเรื่องพลังงานความร้อนใต้พิภพ: Jason Paolo Telles

สำหรับฟิลิปปินส์ หมู่เกาะขนาดเล็กที่มี อัตราการใช้พลังงานจากถ่านหินร้อยละ 44.5 เรื่องราวเกี่ยวกับถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนนั้นได้รับอิทธิพลสูงจากกลุ่มบริษัทธุรกิจสื่อมวลชนยักษ์ใหญ่ไม่กี่แห่ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาของการวิเคราะห์นี้ สำนักข่าวฟิลิปปินส์มีความเชิงวิพากษ์วิจารณ์ถ่านหินมากกว่ากลุ่มธุรกิจสื่อมวลชนจากอินโดนีเซีย ซึ่งมีบริษัทอยู่ในธุรกิจเหมืองถ่านหิน Angelica Yang หัวหน้านักวิจัยของเรา ได้สุ่มตัวอย่างบทความจากห้าสำนักข่าว ได้แก่: *INQUIRER.net*, *Philstar.com*, *GMA News Online (GNO)*, *SunStar Philippines* และ *MindaNews* สำนักข่าวทั้งหมดนี้เป็นขององค์กรสื่อมวลชนขนาดใหญ่ ยกเว้น *MindaNews* ซึ่งเป็นสื่อระดับภูมิภาค และองค์กรไม่แสวงผลกำไรที่ประกาศตนเองว่าเป็นสำนักข่าวอิสระอย่างภาคภูมิใจ แม้ว่าสำนักข่าวเหล่านี้จะนำเสนอข่าวด้านพลังงานในมุมมองที่แตกต่างกัน แต่สำนักข่าวทั้งห้านี้วางกรอบเหมือนกันที่ว่า อนาคตของภาคพลังงานฟิลิปปินส์คือพลังงานหมุนเวียน ไม่ใช่ถ่านหิน

จากบทความเรื่องถ่านหิน 167 ชิ้นที่ได้รับการวิจัย มี 103 บทความ (ร้อยละ 62) กล่าวถึงถ่านหินในเชิงลบว่าเป็นแหล่งพลังงานที่สกปรก แม้ว่าพลังงานของเกือบครึ่งประเทศจะมาจากการใช้ถ่านหินก็ตาม ในการกล่าวอ้างเรื่องนี้ ชาวทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ส่วนใหญ่อ้างอิงคำพูดจากผู้รณรงค์เรื่องพลังงานสะอาด ประชาชนที่มีความกังวล และเจ้าหน้าที่ทางศาสนาที่เน้นย้ำเรื่องผลกระทบอันตรายของถ่านหินต่อชุมชน ทว่าสำนักข่าวกระแสหลักจะอ้างอิงคำพูดของเจ้าหน้าที่ระดับประเทศ นักรณรงค์ด้านพลังงานสะอาดคนสำคัญอย่าง Gerry Arances จากศูนย์พลังงาน นิวควิทยาและการพัฒนา ถูกกล่าวถึงในบทความ 46 ชิ้น โดยจำนวนประมาณครึ่งของบทความเหล่านี้มีทัศนคติต่อต้านถ่านหิน

ผู้มีอำนาจระดับประเทศหลายคนก็ให้ความคิดเห็นในรายงานข่าวเชิงวิพากษ์วิจารณ์เหล่านี้ด้วยเช่นกัน สำนักคริสตจักรโรมันคาทอลิกที่มีอิทธิพล โดยมีจำนวนศาสนิกชนคิดเป็นร้อยละ 86 ของประชากรฟิลิปปินส์ทั้งหมด แสดงจุดยืนต่อต้านถ่านหินผ่านสื่ออย่างหนักแน่น ความเห็นนี้พบได้ในรายงาน 22 ชิ้นของ *INQUIRER.net*, *Philstar.com* และ *GNO* ที่อ้างถึงเจ้าหน้าที่ทางศาสนา เช่น บิชอป Gerardo Alminaza แห่ง Roman Catholic Diocese แห่งเมือง San Carlos และบาทหลวงของ Mindoro หลวงพ่อ Edu Gariguez

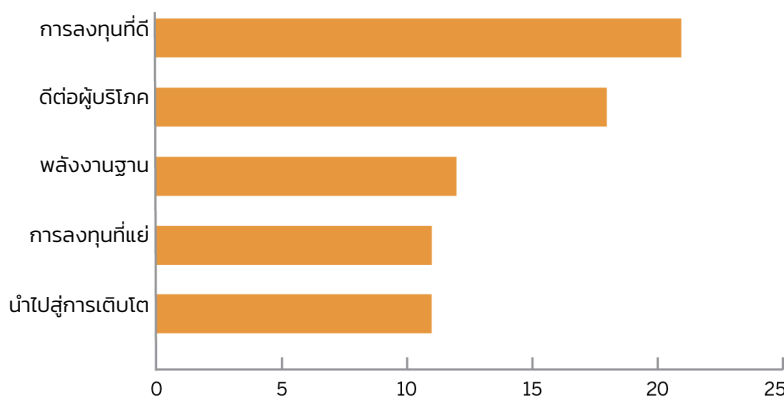
ชื่อเสียงของถ่านหินในฟิลิปปินส์มีแนวโน้มจะขึ้นหลังเหตุการณ์ไฟฟ้าดับในปี 2562 ซึ่งทำให้โรงไฟฟ้าพลังความร้อนซึ่งเดิมมีชื่อเสียงเรื่องความมั่นคง ไม่สามารถผลิตไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง GNO มีความโดดเด่นด้วยบทความ 13 ชิ้นจากทั้งหมด 27 ชิ้น ที่นำเสนอข่าวเรื่องโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ต้องหยุดผลิตกระแสไฟฟ้าในเหตุไฟฟ้าดับ เนื่องจากมีพลังงานสำรองไม่เพียงพอ นี้อาจเป็นเพราะสถานี GNO ให้ความสำคัญกับเรื่องความเพียงพอของกระแสไฟฟ้า ขณะเดียวกัน รายงานข่าวชิ้นหนึ่งของ *Philstar.com* นำเสนอมุมมองแง่ลบที่รุนแรงไปอีกชั้น โดยระบุอย่างชัดเจนว่า ถ่านหินคืออุปสรรคต่อการบรรลุความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ การใช้กรอบข่าวด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างความรู้สึกรักชาติ โดยกล่าวโทษถ่านหินว่าทำให้ฟิลิปปินส์จำเป็นต้องพึ่งพาพลังงานจากประเทศอื่น โดย ต้องนำเข้าถ่านหินร้อยละ 75 จากต่างประเทศ

แม้ว่าร้อยละ 62 ของบทความเรื่องถ่านหิน 167 บทความใช้กรอบเชิงลบในการนำเสนอข่าว แต่ร้อยละ 16 หรือ 21 บทความ ยังคงตีพิมพ์ว่าแหล่งพลังงานชนิดนี้ “ดีต่อเศรษฐกิจ” อย่างไรก็ตาม เกือบร้อยละ 40 ของบทความที่สนับสนุนถ่านหินทั้งหมด มาจาก *INQUIRER.net* สำนักข่าวหนึ่งเดียวจากห้าสำนัก ที่มีการกระทำอันเป็นที่น่าสงสัย โดยอ้างอิงแถลงการณ์จากกลุ่มผู้ผลประโยชน์ คือ สมาคมถ่านหินโลก

อย่างไรก็ตาม สำนักข่าวกระแสหลักทั้งหมด รวมถึง *INQUIRER.net* มีมุมมองแง่บวกต่อการพัฒนาพลังงานหมุนเวียนของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ *INQUIRER.net*, *PhilStar* และ *GNO* มักวางกรอบข่าวให้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นการลงทุนที่สร้างผลกำไร โดยอ้างอิงคำพูดของตัวแทนองค์กรทางธุรกิจ ที่พูดถึงผลกระทบจากพลังงานหมุนเวียนที่มีต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม แม้ว่าพลังงานแสงอาทิตย์มีสัดส่วนน้อยที่สุดในสัดส่วนพลังงานรวมของฟิลิปปินส์ แต่มีการคาดการณ์ว่าพลังงานแสงอาทิตย์ จะมีอัตราการผลิตสูงสุด และตั้งแต่ปี 2562 - 2563 ข่าวเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ได้รับการตีพิมพ์จำนวนสูงสุด เมื่อเทียบกับข่าวเรื่องพลังงานชนิดอื่น

การวิเคราะห์บทความเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์นี้ พบกรอบข่าวสำคัญ 5 ประเภท หากจัดอันดับตามความแพร่หลาย บทความเหล่านี้วางกรอบให้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นการลงทุนที่ดี ดีต่อผู้บริโภคเพราะช่วยประหยัดเงิน สามารถเสริมไฟฟ้าฐานซึ่งเป็นการลงทุนที่แย่ และเอื้อให้เศรษฐกิจมีการเติบโต จากกรอบข่าวเหล่านี้ มีเพียงประเภทที่สี่เท่านั้นที่เป็นมุมมองในแง่ลบ

โดยรวมแล้ว การวิเคราะห์เชิงลึกของรายงานข่าวเรื่องพลังงานถ่านหิน พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานความร้อนใต้พิภพ ในฟิลิปปินส์นั้น ชี้ให้เห็นว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการรายงานข่าวของสำนักข่าวระดับประเทศได้อย่างไร นี่เป็นผลลัพธ์ของกระบวนการรายงานข่าว โดยผู้สื่อข่าวที่ได้รับมอบหมายให้ตามข่าวธุรกิจ ได้รับข่าวสารผ่านทางแถลงการณ์ของบริษัทผู้ผลิตกระแสไฟฟ้า แล้วนำคำพูดของผู้บริหารของบริษัทเหล่านั้นมาตีพิมพ์ในบทความของตน

แผนภาพที่ 3 การวิเคราะห์แนวคิดของบทความเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ 72 บทความใน Phillipine แสดงให้เห็นว่ามีบทความจำนวนมากที่กล่าวถึงพลังงานนี้ว่าเป็นการลงทุนที่ดีมากกว่าประเด็นอื่น

กรณีศึกษา

โดยต่างจากพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานความร้อนใต้พิภพไม่ได้สร้างแรงกระตุ้นในการรายงานข่าวของสำนักข่าวชั้นนำในฟิลิปปินส์ **นับตั้งแต่ปี 2558** พลังงานความร้อนใต้พิภพถูกใช้กันคิดเป็นสัดส่วนสูงมากของพลังงานหมุนเวียนในพลังงานผสมผสานของ Philippine ที่ร้อยละ 13.4 หรือ 67 เท่าของการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ อย่างไรก็ตาม บริษัทสื่อขนาดใหญ่แทบจะไม่รายงานข่าวเกี่ยวกับพลังงานความร้อนใต้พิภพนี้ มีการตีพิมพ์เพียง 42 บทความในช่วงเวลา 2 ปี ซึ่งตรงข้ามกับพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีจำนวน 200 บทความ ข้อยกเว้นเพียงหนึ่งข้อสำหรับเรื่องนี้ คือ นิตยสารข่าวของฟิลิปปินส์ที่รัฐเป็นเจ้าของที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในฐานะส่วนหนึ่งของกรณีศึกษาของ Jason Paolo Telles เกี่ยวกับความครอบคลุมในการรายงานข่าวเรื่องพลังงานความร้อนใต้พิภพซึ่งเป็นการพิจารณาพลังงานความร้อนใต้พิภพในฐานะส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาของรัฐบาล

พลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งมี **อัตราค่าพยากรณ์การเติบโตทางการตลาดสูงสุดเมื่อเทียบกับพลังงานประเภทอื่นในฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 13.4)** เป็นพลังงานที่สื่อมวลชนให้ความสนใจสูงสุด และมีกฎวงกรอบข่าวว่าเป็นการลงทุนที่ดีสำหรับผู้ผลิตไฟฟ้า และนักลงทุน ถ่านหิน ซึ่งมีค่าพยากรณ์อัตราการเติบโตในตลาดต่อปีคิดเป็นครึ่งหนึ่งของพลังงานแสงอาทิตย์ แต่เนื่องจากมีส่วนแบ่งสูงกว่ามากในตลาดพลังงานที่มีอยู่ก็ได้รับการนำเสนอข่าวในเชิงบวกด้วย แต่มักถูกวงกรอบข่าวในแง่ลบมากกว่า อันเนื่องจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม พลังงานความร้อนใต้พิภพแทบจะไม่ได้รับการกล่าวถึงในสำนักข่าวพาณิชย์ แต่ได้รับความสนใจมากกว่าจาก Philippines News Agency สำนักข่าวที่ได้รับทุนจากโครงการด้านการพัฒนาของรัฐบาล

บรรณาธิการสองราย และนักข่าวหนึ่งราย ให้สัมภาษณ์ว่า มุมมองของผู้สื่อข่าวอาจส่งผลต่อการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับถ่านหิน Victor Sollorano เป็นอดีตบรรณาธิการอาวุโสของ GNO ซึ่งตรวจสอบต้นฉบับข่าวพลังงานจำนวนหนึ่งตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม 2562 เขากล่าวว่าถ่านหิน “สกปรกและอันตราย และการสกัดถ่านหินส่งผลกระทบต่อโลกอย่างมาก โดยเฉพาะการทำเหมืองแบบเปิด” บรรณาธิการกึ่งเกษียณ ชาววิทยาศาสตร์ของ *Philstar.com* Juanio Arcellana ให้สัมภาษณ์ว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานหมุนเวียนนั้นเป็น “สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ” มุมมองเหล่านี้ถูกนำเสนอในรายงานข่าวของสำนักข่าวทั้งสอง ระหว่างปี 2562–2563 และในการตัดสินใจของฟิลิปปินส์เมื่อไม่นานนี้ **เพื่อรับใช้โครงการถ่านหินใหม่** ซึ่งมีการประกาศออกมาหนึ่งสัปดาห์หลังรายงานประจำปีชาติของฟิลิปปินส์ในซีรีส์ *การรายงานข่าวเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนในฟิลิปปินส์* เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2563

Angelica Yang | @angelicayyang

Angelica Y. Yang เป็นนักข่าวมัลติมีเดียที่ *BusinessWorld* และยังเป็นสมาชิกการวิจัยสื่อของ Climate Tracker ด้วย เธอเคยเป็นสมาชิกผู้สื่อข่าวของการวิจัยนี้สำหรับโครงการ One Earth ในปี 2563 ก่อนหน้านั้น เธอเคยเป็นผู้ผลิตเนื้อหาข่าวที่ GMA News ออนไลน์เป็นเวลาหลายเดือน

Jason Paolo Telles | @jpaoelles

Jason Paolo Telles เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ของคณะการสื่อสารระบบออกอากาศที่มหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ เขามีประสบการณ์หลายปีในสาขาการออกอากาศและวารสารศาสตร์การพิมพ์ และเคยร่วมงานกับสำนักข่าวชั้นนำของฟิลิปปินส์หลายแห่ง รวมถึง ABS-CBN, GMA และ *SunStar*

ลน

มุมมองทางอากาศของนาข้าวที่มีกังหันลมที่ผ่านรัง เมืองนันทะ ประเทศเวียดนาม
Hien Phung Thu/Adobestock

เวียดนาม

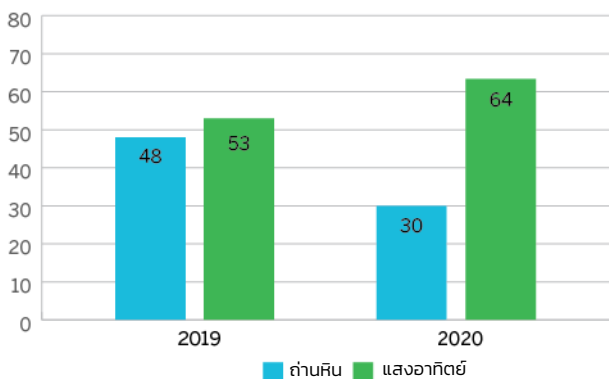
หัวหน้านักวิจัย: Nguyen Nguyen

กรณีศึกษาเกี่ยวกับการรายงานข่าวโครงการพลังงานสีเขียว: Mi Hoang

หากรัฐบาลผสม BN ของมาเลเซียครองเสียงข้างมากในสภาสูงกว่าเป็นเวลา 61 ปี และมีหุ้นส่วนในสำนักข่าวชั้นนำบางแห่ง พรรคคอมมิวนิสต์ของเวียดนามปกครองประเทศในฐานะรัฐบาลเดี่ยวมาเป็นเวลา 45 ปีและ **ดูจะเป็นเจ้าของสำนักข่าวทุกแห่งในประเทศ** เพราะฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงใดก็ตามในประเทศนี้เกิดขึ้นอย่างลับ ๆ เรื่องราวเกี่ยวกับพลเมืองที่เรียกร้องการเปลี่ยนแปลงด้านพลังงานและการประท้วงในเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมแทบไม่ปรากฏ เพราะนักข่าวหลีกเลี่ยงการอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข่าว “ที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐ” เช่น ชาวบ้าน และองค์กรของชุมชน การขาดความระมัดระวังของผู้สื่อข่าวอาจส่งผลในสำนักข่าวออนไลน์ถูกระงับชั่วคราวได้โดยง่าย ด้วยพื้นฐาน “เสนอข่าวปลอม” **ตามที่โต้เถียงกันกับ Tuoi Tre Online ในปี 2561**

แม้ว่าเมื่อรัฐบาลเวียดนามให้การสนับสนุนถ่านหินด้วย **แผนแม่บทด้านพลังงานฉบับที่ 7** แต่เป็นเรื่องเหลือเชื่อมากที่ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวที่เป็นของรัฐไม่ได้ปฏิบัติตาม Nguyen Nguyen นักวิจัยของเราได้ศึกษาวิจัยบทความ 268 บทความจากสำนักข่าว 6 แห่ง ได้แก่ *Tuoi Tre Online*, *Dan Tri*, *VnExpress* และ *Zing News* ซึ่งเป็นสำนักข่าวกระแสหลัก ตลอดจนสำนักข่าวเศรษฐกิจ *Saigon Times* และ *Nguoi Do Thi* หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ โดยพบว่าสื่อระดับชาติของเวียดนามกล่าวถึงพลังงานหมุนเวียนอย่างกว้างขวางว่า เป็นพลังงานสำหรับอนาคตของประเทศ ไม่ใช่ถ่านหิน มันก็ช่วยได้บ้าง เมื่อการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานไม่เกี่ยวข้องต้องห้ามอีกต่อไป เมื่อเวียดนามได้อันดับขึ้นมาในฐานะประเทศ **ที่มีการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์ (4.5GW) มากกว่าประเทศอื่นในอาเซียนรวมกัน** หลังจากรัฐบาลได้ทำการทดลองการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (FiT) ในอัตราสูงในปี 2560

เกือบร้อยละ 66 ของบทความเรื่องถ่านหินในเวียดนามเป็นการวิพากษ์วิจารณ์แหล่งพลังงานถ่านหินเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเป็นทิศทางที่มักถูกเสนอโดย *Saigon Times* สื่อที่เน้นประเด็นผลกระทบจากนโยบายรัฐ และ *Nguoi Do Thi* นิตยสารรายสัปดาห์ สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนครึ่งร้อยละ 93 ของ 42 บทความที่กล่าวถึงถ่านหินว่าเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม อ้างอิงคำพูดของผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และ NGO โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแทนจาก **GreenID** องค์กรไม่แสวงผลกำไรที่สนับสนุนการพัฒนาภาคส่วนพลังงานแบบยั่งยืน NGO ปรากฏใน 22 ข่าว ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่าครึ่งของรายงานข่าวทั้งหมดที่นำเสนอ

แผนภาพที่ 4 จำนวนบทความเรื่องถ่านหินและพลังงานแสงอาทิตย์ที่ตีพิมพ์ในปี 2562 และ 2563 ในเวียดนาม

ข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อมของถ่านหิน ข้อกังวลหลักของผู้เชี่ยวชาญคือ ถ่านหิน 2 ประเภทที่เกิดขึ้นจากการเผาถ่านหิน **ทั้งถ่านล่อย** ซึ่งอาจทำให้เกิดมลพิษในอากาศและถ่านหิน ซึ่งอาจก่อตัวเพิ่มขึ้นและรั่วไหลสู่แหล่งน้ำหรือกระจายในอากาศ สิ่งที่ได้ชัดเจนคือ แม้ว่า NGO และนักวิชาการถูกเน้นย้ำในเรื่องเหล่านี้ต่อต้านถ่านหิน แต่พวกเขาไม่ใช่แหล่งข่าวแหล่งเดียวในเรื่อง โดยนักข่าวได้พยายามหามุมมองจากฝ่ายรัฐบาลและภาคอุตสาหกรรมด้วย ทว่าข้อมูลจากแหล่งข่าวชุดหลังไม่ถูกนำไปปิดท้ายบทความ

ในทางกลับกัน บทความที่สนับสนุนถ่านหินมักลดทอนข้อกังวลเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยใช้กรอบข่าวข้อหนึ่งหรือทั้งสองข้อต่อไปนี้: (1) เทคโนโลยีใหม่จะทำให้ถ่านหินเป็นพลังงานสะอาด และ (2) ถ่านหินเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศมากกว่าครึ่งของบทความที่ “สนับสนุนถ่านหิน” ถูกตีพิมพ์โดย *Dan Tri* สำนักข่าวภายใต้การดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและ Zing ซึ่งเป็นสองเว็บไซต์ข่าวเอกชนของเวียดนาม อย่างไรก็ตาม บทความที่สนับสนุนถ่านหินขาดมุมมองที่หลากหลายอย่างเห็นได้ชัด โดยมีคำอ้างอิงคำพูดของนักลงทุนโรงงานไฟฟ้าถ่านหิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และตัวแทนการค้าเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากบทความต่อต้านถ่านหิน

ดูเหมือนว่ามุมมองส่วนตัวของบรรณาธิการข่าวและนักข่าวอาวุโสไม่ก็เด่น ส่งผลต่อจำนวนในการตีพิมพ์บทความที่สนับสนุนหรือต่อต้านถ่านหิน บทวิเคราะห์เชิงลึกถึงข้อดีและข้อเสียของพลังงานแต่ละชนิด เกิดจากความสนใจส่วนตัวและประสบการณ์ของนักข่าวที่ทำงานมานาน ซึ่งสามารถโน้มน้าวใจบรรณาธิการได้ง่าย ๆ โดยสิ่งนี้เกิดขึ้นกับ *Saigon Times* ซึ่งเกือบร้อยละ 60 ของบทความเรื่องพลังงานเขียนโดยนักข่าวอาวุโสสองคน คือ Trung Chanh และ Lan Nhi Chanh ผู้เขียนบทความเกี่ยวกับพลังงานให้กับ *Saigon Times* มาตั้งแต่ปี 2555 กล่าวว่าเขาสันนิษฐานการพัฒนาแบบยั่งยืนและต้องการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องนี้ในบทความของเขา เรื่องราวด้านภูมิศาสตร์ของถ่านหินก็เป็นความสนใจเฉพาะของเขาเช่นกัน “ผมอาศัยอยู่ในบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงของเวียดนาม” Chanh กล่าว “และผมต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแบบยั่งยืนของพื้นที่นี้ นี่เป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบของผมในฐานะพลเมืองเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับภูมิภาคและประเทศของผม” Chanh หนึ่งนำเสนอประเด็นข่าวเรื่องพลังงานต่อบรรณาธิการ ผู้มีักจะเปิดรับแนวคิดของเขา

เรื่องที่ได้เหมือนสำนักข่าวต่าง ๆ จะวางกรอบข่าวไม่ต่างกันนักคือพลังงานหมุนเวียน ในปี 2563 นายกรัฐมนตรีของเวียดนาม **เดินนำโครงการ FiT ล่าสุดของประเทศ** ซึ่งทำให้วาทกรรมสื่อเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ที่จะโอกาสการสร้างผลกำไรสำหรับนักลงทุน กลับมาโดดเด่นอีกครั้ง ในปี 2562 บทความเรื่องพลังงานถ่านหินและพลังงานแสงอาทิตย์นั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน จากเดิมนั้นบทความถ่านหินมีการตีพิมพ์ใน 48 บทความ และเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์มี 53 บทความ อย่างไรก็ตาม หลังการเปิดตัวโครงการ FiT ใหม่ พบว่ามีบทความเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ 64 ชิ้น เผยแพร่ในช่วง 8 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งคิดเป็นสองเท่าของจำนวนบทความที่เน้นเรื่องถ่านหินในช่วงเวลาเดียวกัน ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา 93 บทความจากจำนวนทั้งสิ้น 117 บทความที่ตีพิมพ์ในหัวข้อข่าวธุรกิจ/เศรษฐกิจ วางกรอบพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นตลาดที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และ 43 บทความบรรยายถึงนโยบายสนับสนุนโครงการ FiT เก่าและใหม่ ในฐานะตัวกระตุ้นการเติบโตนี้

Tuoi Tre ตีพิมพ์ข่าวพลังงานแสงอาทิตย์มากที่สุดในบรรดาล้านักข่าวทั้ง 6 แห่ง จำนวน 37 บทความ คิดเป็นร้อยละ 31.6 ของบทความพลังงานแสงอาทิตย์ทั้งหมดที่ศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่นำเสนอโดยใช้กรอบข่าวพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อสร้างผลกำไร บรรณาธิการ Phi Tuan พูดถึงความสนใจของหนังสือพิมพ์ของเขาในพลังงานแสงอาทิตย์ “พลังงานแสงอาทิตย์ได้พัฒนาชื่อเสียงในฐานะการลงทุนที่ทำให้ผลกำไรสูง” เขาสูง “เรื่องนี้เป็นเรื่องน่าสนใจที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน สำนักข่าวหลักไม่รอช้าที่จะมีส่วนร่วมในพลังงานแสงอาทิตย์ที่โด่งดังนี้”

เมื่อเปรียบเทียบกับบทความในหัวข้อเดียวกันในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่น ๆ วาทกรรมเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์ในเวียดนามแสดงถึงข้อมูลเชิงลึกอันน่าทึ่งในการวิเคราะห์นโยบายพลังงานแสงอาทิตย์นี้ เนื่องจากความโด่งดังของเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาเมื่อเร็ว ๆ นี้ เวียดนามมีระบบการทำงานของเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคากว่า 45,300 ระบบ ผู้ที่ต้องการติดตั้งระบบนี้ต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนโยบายอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพวกเขาสนใจที่จะขายพลังงานแสงอาทิตย์ให้รัฐบาล ดูเหมือนหัวข้อที่เป็นการอวดความรู้ ตัวอย่างเช่นระเบียบข้อบังคับที่แตกต่างกันระหว่าง การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์บนบ้านสวนเทียบกับทาวน์เฮาส์ การอภิปรายเรื่องความสว่างไสวของแสงไฟที่สร้างขึ้น

Nguyen Nguyen | @nguyennthV

ปัจจุบัน Nguyen Nguyen เป็นสมาชิกของเครือข่ายระบบการวิจัยความยั่งยืนของนิเวศลุ่มน้ำโขง (SUMERNET) ที่สนับสนุนโดยสถาบันสิ่งแวดล้อมแห่งสตอกโฮล์ม ในกรุงเทพฯ ประเทศไทย Nguyen ได้เริ่มต้นอาชีพในฐานะผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ โดยทำหน้าที่รายงานข่าวการเงินทั่วโลกให้กับสถานีระดับท้องถิ่นในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม หลังจากนั้น ได้ร่วมงานกับหนังสือพิมพ์ Viet Nam News ในตำแหน่งนักข่าวแผนกธุรกิจ

โดยรวมแล้ว การวิเคราะห์เชิงลึกสำหรับความครอบคลุมในการรายงานข่าวเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนในเวียดนามนั้น สิ่งที่น่าสนใจคือถ่านหินไม่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอนาคตของการพัฒนาพลังงานของเวียดนามอีกต่อไป เนื่องจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยุ่งยากทางการเงิน พลังงานแสงอาทิตย์ พร้อมด้วยโครงการ FiT ที่ดึงดูดใจ ได้กระตุ้นการเติบโตในจังหวัดที่น่าเวียนหัว และดึงดูดความสนใจจากสื่อมวลชนมากที่สุดในบรรดารูปแบบพลังงานทั้งหมด โดยถูกกล่าวถึงว่าเป็นการลงทุนที่ดีสำหรับผู้ให้บริการไฟฟ้าและนักลงทุน

Mi Hoang

Mi Hoang เป็นผู้บรรยายที่วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และการเงินของนครโฮจิมินห์ ผู้ให้การอบรมที่สมาคมผู้สื่อข่าวเวียดนาม และนักวิจัยในหลากหลายสาขา เธอเคยทำหน้าที่บรรณาธิการของ Vietnam Science and Technology นิตยสารที่ตีพิมพ์โดยศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเวียดนาม นครโฮจิมินห์ เธอมีความสนใจเป็นพิเศษในโซเซียลมีเดียและผลกระทบที่มีต่อเยาวชน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสื่อสารมวลชน และในบริการการเรียนรู้ในการศึกษาด้านสื่อมวลชน งานของเธอถูกตีพิมพ์ใน Journal of Development and Integration และ Journal of Communication and Media Studies

ชีวมวล

โรงไฟฟ้าชีวมวลในประเทศไทย ภาพโดย WETAJOE ร้อยเตอร์/Adobestock

หัวหน้านักวิจัย: ศิปปชัย กุลนวงศ์

กรณีศึกษาเกี่ยวกับการระงับโครงการถ่านหินในภาคใต้ของประเทศไทย: เวิลด์ ไรรดา แซ่ลิ้ม

กรณีศึกษาเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลเพื่อชุมชน: เกตน์สิริ ทศพลไพศาล

ในบรรดาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดที่วิเคราะห์ ประเทศไทยมีเอกลักษณ์พิเศษเนื่องจากไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าถ่านหินมากนัก เนื่องจากประเทศไทยมี แหล่งก๊าซธรรมชาติเป็นจำนวนมาก โดยมีสัดส่วนก๊าซธรรมชาติเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของสัดส่วนการใช้พลังงานในประเทศ ขณะที่อัตราการใช้ถ่านหินมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 18 เท่านั้น ด้วยแผนการพัฒนาพลังงานที่กำลังจะเกิดขึ้น มีแนวโน้มว่าประเทศไทยจะหันไปใช้ก๊าซมากขึ้น ซึ่งเป็นกรอบข่าวที่สำนักข่าวที่ได้ศึกษาทั้งหมดนำเสนอว่าก๊าซเป็นพลังงานสะอาด และมีศักยภาพทางการเงินมากกว่าถ่านหิน แม้ว่าจะเป็นข้อเท็จจริงที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากก็ตาม

เพื่อให้เห็นภาพที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการรายงานข่าวด้านพลังงานในสื่อของไทย ศิปปชัย กุลนวงศ์ หัวหน้านักวิจัยของเรา ได้วิเคราะห์ 341 บทความจากสำนักข่าวออนไลน์ 5 แห่งข่าวสดไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ (Bangkok Business) สำนักพิมพ์กระแสหลัก 3 แห่งที่มีการนำเสนอข่าวในแพลตฟอร์มดิจิทัล; เดอะสแตนดาร์ด สำนักข่าวที่เสนอข่าวในระบบดิจิทัลเท่านั้น; และสำนักข่าวสิ่งแวดล้อม เว็บไซต์ข่าวอิสระที่เผยแพร่ข่าวโดยสมัครใจของสื่อมวลชนในสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย โดยรวม การวิจัยของศิปปชัยได้แสดงให้เห็นว่าขนาดของพลังงานของประเทศไทย ไม่ได้เป็นเรื่องของการพัฒนาถ่านหิน ขณะที่พลังงานหมุนเวียนได้รับการสนับสนุนจากสื่อมวลชนในระดับที่แตกต่างกันไป

ถ่านหินไม่ใช่หัวข้อข่าวยอดนิยมในสื่อไทย มีการรายงานข่าวนี้เพียง 37 บทความในเวลา 2 ปี ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยที่สุดในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดที่ทำการวิจัย ในจำนวนนี้มี 30 บทความที่วางกรอบให้ถ่านหินอย่างท่วมท้นว่าเป็นตัวทำลายสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศไทย 23 บทความใช้กรอบทางศีลธรรมเพื่อแสดงให้เห็นว่าถ่านหินนั้น “สกปรก” และ “เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน” โดยกล่าวอ้างถึงปัญหาหมอกควันในไทยเมื่อปี 2562 และ 2563

คำมั่นที่จะไม่เอาถ่านหินของภาครัฐและบริษัทเอกชนถูกใช้เป็นกรอบว่าเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามปรับโฉมองค์กรเหล่านั้นเป็นองค์กรสีเขียวและทันสมัย แม้ว่าแหล่งพลังงานทางเลือกจากถ่านหิน เช่น ก๊าซธรรมชาติ อาจไม่ได้ช่วยลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ก็ตาม เรื่องเล่าจากสื่อเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นว่า บริษัทและหน่วยงานของรัฐมองว่าการเลิกใช้ถ่านหินจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของตน เดอะสแตนดาร์ด รายงานถึงวิธีที่บ้านปู ซึ่งเป็นผู้ผลิตถ่านหินรายใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ได้ปรับโฉมภาพลักษณ์โดยคำขวัญใหม่ที่ว่า “เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชาญฉลาดยิ่งขึ้น” ซึ่งภาพรวมกับแผนธุรกิจใหม่ที่ลดการใช้ถ่านหินจากร้อยละ 70 เหลือร้อยละ 40 ของธุรกิจของบริษัท และหันไปลงทุนกับธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่น การรายงานข่าวเรื่องถ่านหินของประเทศไทยมีความโดดเด่นเนื่องจากการเน้นเรื่องการต่อต้านโรงไฟฟ้าถ่านหินของชุมชน บทความเกี่ยวกับการต่อสู้ของชุมชนแปดเรื่อง ซึ่งประกอบด้วยรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับถ่านหินร้อยละ 22 แสดงให้เห็นถึงเมืองถ่านหินและโรงไฟฟ้าถ่านหินว่าเป็นสาเหตุให้ประชาชนรวมตัวกันต่อสู้เพื่อรักษาสีเขียวและสุขภาพของชุมชน

มีบทความเกี่ยวกับถ่านหินเพียง 7 จาก 37 บทความเท่านั้นที่ระบุว่า ถ่านหินเป็นส่วนเสริมที่จำเป็นต่อสัดส่วนพลังงานของประเทศไทย บทความเหล่านี้มักเป็น บทแสดงความคิดเห็นโดยคอลัมน์นิสต์ที่ใกล้ชิดกับรัฐบาล หรือรายงานข่าวที่อ้างอิงความเห็นจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ซึ่งรัฐเป็นเจ้าของ และปตท. ซึ่งเป็นบริษัทมหาชนยักษ์ใหญ่ด้านน้ำมันและก๊าซ

กรณีศึกษา

แนวคิดต่อต้านชุมชนนั้นพบได้อย่างชัดเจนในการรายงานข่าวโทรทัศน์ ในการได้วาทะเกี่ยวกับการนำเสนอโครงการโรงผลิตไฟฟ้าพลังถ่านหินในภาคใต้ของไทย ซึ่งมีการศึกษาวิจัยโดย เวิลด์ ไรรดา แซ่ลิ้ม นับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและรัฐบาลได้กลายเป็นหัวข้อข่าวสำคัญในการรายงานข่าวปัญหาเรื่องถ่านหินโดยสถานีโทรทัศน์สำคัญทุกช่อง ไทยรัฐ, พหุวิเชชต์ช่อง 36, ช่อง 3 ประเทศไทย, อสมท และไทยพีบีเอส ตามที่นักข่าวทั้งห้าให้สัมภาษณ์ในกรณีศึกษานี้ เป็นเพราะประเด็นปัญหาล่าถ่านหินเกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวต่อต้านถ่านหิน ซึ่งนำโดยชาวบ้านในพื้นที่ที่ต้องการโรงไฟฟ้าถ่านหินในชุมชนของพวกเขา ดังนั้น นักข่าวจึงมักรายงานสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการเดินขบวนคัดค้าน และความกังวลของผู้ประท้วง วิธีที่รัฐบาลตอบสนอง และความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสนับสนุนถ่านหินกับกลุ่มต่อต้านถ่านหิน แทนที่จะรายงานเกี่ยวกับถ่านหินผ่านมุมมองของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือเน้นประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก

แผนภาพที่ 5 ตัวอย่างบทความเกี่ยวกับถ่านหินที่ตีพิมพ์ใน ข่าวสด (จากซ้าย) เดอะสแตนดาร์ด และไทยรัฐ

อย่างไรก็ตาม ตัวเลขนี้เทียบไม่ได้กับ 209 บทความ หรือ 1 จาก 2 บทความด้านพลังงานที่ผ่านการตรวจสอบ ซึ่งวางกรอบข่าวในแง่บวกในเรื่องการเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานหมุนเวียน ว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่ออนาคตของเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลังงานแสงอาทิตย์ได้รับความนิยม ได้รับรายงานข่าวอย่างมาก คิดเป็นร้อยละ 60 ของบทความเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนทั้งหมด แมกซ์เวลล์เซลล์มักถูกอ้างกรอบว่าเป็น เทคโนโลยีใหม่ที่สามารถสร้างผลกำไรให้กับนักลงทุนชาวไทย และเป็นพลังงาน “สะอาด ยั่งยืน และความมั่นคงในอนาคต” สำหรับประเทศไทย

กรณีศึกษา

ชีวมวลเป็นพลังงานหมุนเวียนอีกชนิดหนึ่งที่มีการรายงานข่าวอย่างแพร่หลาย เนื่องจากรัฐบาลไทยหวังว่าจะใช้ประโยชน์จาก **ผลผลิตทางการเกษตรที่จัดการยาก** ในการสร้างพลังงานภายใต้โครงการที่ชื่อว่า พลังงานเพื่อทุกคน เกตนีสรี ทศพลไพศาล ได้ทำการวิจัยกรณีศึกษาของการรายงานข่าวเรื่องชีวมวลในสื่อกระแสหลักเปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลทางเลือก และพบว่าสื่อสองประเภทนี้รายงานข่าวแหล่งพลังงานแตกต่างกัน 19 บทความจากสื่อกระแสหลักกล่าวถึงชีวมวลว่าเป็นประโยชน์ต่อจังหวัดต่าง ๆ ของไทย ขณะที่ 14 บทความในสื่อทางเลือกกล่าวว่ามันเป็นที่มาของความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและนักลงทุนด้านพลังงานตลอดจนของประเทศ บทความเหล่านี้กล่าวหาว่าการพัฒนาชีวมวลของรัฐบาลไม่ได้ตอบสนองตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

บทความของ **ไทยรัฐ**ชิ้นหนึ่งแสดงให้เห็น ว่าพลังงานหมุนเวียนมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านพลังงานของไทย โดยระบุว่าต้นทุนการผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจะยังคงสูงขึ้นอันเป็นผลมาจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน เนื่องจากประเทศไทยยังคงนำเข้าแหล่งพลังงานเหล่านี้จากต่างประเทศ บทความนี้กล่าวว่า พลังงานหมุนเวียนที่สร้างขึ้นในระดับครัวเรือนหรือชุมชนอาจเป็นทางเลือกที่ถูกกว่าและปลอดภัยยิ่งกว่าได้ บทความนี้ซึ่งอ้างอิงคำพูดของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาล 2 คน รวมถึงผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนพลังงาน กล่าวว่าการใช้พลังงานหมุนเวียนจะช่วยตอบสนองความต้องการไฟฟ้าของประเทศที่เพิ่มขึ้นได้ ในขณะเดียวกัน พลังงานแสงอาทิตย์ก็เป็นแหล่งพลังงานที่ “เป็นที่ต้องการ” มากที่สุด เนื่องจากค่าใช้จ่าย “ถูกกว่า” และ “เข้ากันได้กับลักษณะภูมิประเทศของไทย”

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ใช้กรอบความมั่นคงด้านพลังงาน เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นผู้ค้าพลังงานเชิงยุทธศาสตร์ และเป็นศูนย์กลางการค้าพลังงานในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สื่อมวลชนไทยรู้สึกภาคภูมิใจในเรื่องการลงทุนด้านพลังงานแสงอาทิตย์ของประเทศในทั่วภูมิภาคนี้ โดยมีบทความ 23 เรื่องจากสำนักข่าวกระแสหลัก 4 แห่งนำเสนอข่าวชื่นชมโครงการด้านพลังงานแสงอาทิตย์ของประเทศไทยในประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะในเวียดนาม

โดยรวมแล้ว การวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการรายงานข่าวเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนในประเทศไทยพบว่าสื่อไทยกำหนดกรอบให้พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานหมุนเวียนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เขื่อน เป็นพลังงานแห่งอนาคตของประเทศ แม้จะมีข้อบกพร่องที่สำคัญในบทความแสดงความเห็น แต่ถ่านหินและพลังงานน้ำส่วนใหญ่ถูกรายงานในเชิงลบ โดยหลักฐานที่มีทั้งหมด อย่างน้อยก็เท่าที่สื่อรับรู้ ได้สนับสนุนว่าถ่านหินกำลังหมดไป ทางเลือกอื่นของถ่านหิน ซึ่งรวมถึงพลังงานหมุนเวียนตลอดจนก๊าซธรรมชาติ มักได้รับการยกย่องจากสื่อ โดยบางครั้งไม่ได้สอดแทรกข้อคำนึงถึงความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของก๊าซธรรมชาติ

ศิปชัย กุลบุบงศ์ | @10pachai

ศิปชัย กุลบุบงศ์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขา Inter-Asia NGO Studies ที่ Sungkonghoe University ในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ เขาเคยทำงานที่ Thai PBS, BBC Thai และ Agence France-Presse ซึ่งครอบคลุมประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เขาสนใจการวิจัยสื่อและการเคลื่อนไหวทางการเมือง

เวิลด์ วิรดา แซ่ลิ้ม

เวิลด์ วิรดา แซ่ลิ้ม เป็นนักข่าวอิสระด้านมัลติมีเดียที่เคยทำงานเต็มเวลาให้กับทีวีช่องหนึ่งในกรุงเทพฯ เธอเพิ่งจบการศึกษาจาก University of Amsterdam ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Erasmus Mundus Master ในด้านวารสารศาสตร์ สื่อและโลกาภิวัตน์ มีความเชี่ยวชาญด้านสื่อและการเมือง

เกตนีสรี ทศพลไพศาล

เกตนีสรี ทศพลไพศาล ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิสิ่งแวดล้อมในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตั้งแต่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในปี 2557 สนใจวารสารศาสตร์เชิงข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีเพื่องานด้านสิทธิมนุษยชน และเพิ่มการมีส่วนร่วมของพลเมืองในประเด็นสิ่งแวดล้อมและสังคม

แนวโน้มระดับภูมิภาค: การเปรียบเทียบ 5 ประเทศที่วิเคราะห์

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเรื่องการรายงานเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนของทั้งห้าประเทศที่ได้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ให้ผลลัพธ์ที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันอย่างน่าสนใจซึ่งจะมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไปในส่วนนี้ แรกสุดเราจะยกประเด็นเรื่องแนวโน้มเฉพาะที่สำคัญสูงสุดสามข้อซึ่งพบในการรายงาน จากนั้นก็จะเปลี่ยนเป็นการศึกษาวิจัยแนวโน้มการปฏิบัติด้านวารสารศาสตร์สองข้อ ก่อนที่จะปิดท้ายด้วยการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องสำนักข่าวสำคัญและการปฏิบัติที่ดีที่สังเกตพบ

แนวโน้มของแนวคิดเรื่องพลังงาน

ภาพลักษณ์ของถ่านหินในสื่อตามประมาณการนั้นเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการพึ่งพาถ่านหินของประเทศ

แม้ว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มักถูกมองในภาพรวมว่าเป็นภูมิภาคที่ “ถ่านหินยังคงเป็นราชา” แต่ก็ยังมีความแตกต่างที่สำคัญหลายประการในเรื่องวิธีการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลของแต่ละประเทศ ตลอดจนการตอบสนองของภาคประชาสังคมต่อการพัฒนาถ่านหิน องค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของนโยบายเรื่องถ่านหินในสื่อระดับประเทศ

เมื่อพิจารณารายงานข่าวเรื่องถ่านหินโดยเฉพาะในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย สิ่งที่มีความโดดเด่นมาก คือ การวางกรอบข่าวเรื่องถ่านหินของสื่อส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับว่าประเทศต้องพึ่งพาพลังงานประเภทนี้มากน้อยเพียงใด ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบจำนวนบทความที่กล่าวถึงถ่านหินในเชิงบวก โดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของบทความเรื่องถ่านหินทั้งหมด และการใช้ถ่านหินในสัดส่วนพลังงานทั้งหมดของประเทศ โดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของสัดส่วนพลังงานทั้งหมด

ตารางที่ 1 กรอบข่าวเรื่องถ่านหินในเชิงบวกและปริมาณการใช้ถ่านหินในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศ	กรอบข่าวเชิงบวก/บทความถ่านหิน	ปริมาณการใช้ถ่านหิน/ปริมาณการใช้พลังงานทั้งหมด
อินโดนีเซีย	67%	62%
มาเลเซีย	46%	44%
ฟิลิปปินส์	39%	44%
เวียดนาม	32%	33%
ไทย	19%	18%

สำหรับ 3 ประเทศที่ศึกษาวิจัย คือ มาเลเซีย เวียดนาม และไทย ความแตกต่างระหว่างกรอบข่าวเชิงบวกต่อความเรื่องถ่านหินทั้งหมดที่สุ่มตัวอย่าง และปริมาณการใช้ถ่านหินต่อปริมาณการใช้พลังงานทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 1 ถึง 2 เมื่อพิจารณาความผิดพลาดจากส่วนต่างที่เกี่ยวข้องกับจำนวนบทความที่ได้รับการตรวจสอบ ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเดียวที่มีความแตกต่างจากประเทศอื่น โดยมีค่าความต่างระหว่างการเปรียบเทียบสองข้ออยู่ที่ร้อยละ 10 แม้ว่าฟิลิปปินส์ต้องพึ่งพาถ่านหินเหมือนกับมาเลเซีย แต่ 103 จาก 167 บทความเรื่องถ่านหินในฟิลิปปินส์วางกรอบเชื้อเพลิงฟอสซิลในเชิงลบ ขณะที่บทความเพียง 46 จาก 113 บทความในมาเลเซียวางกรอบข่าวในลักษณะนี้

นอกจากความลำเอียงที่เป็นไปได้ในการสุ่มตัวอย่างแล้ว ยังมีปัจจัยอีกจำนวนหนึ่งที่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นสาเหตุของจำนวนที่ไม่สมสัดส่วนของถ่านหินในฟิลิปปินส์ ฟิลิปปินส์นั้นเป็นหนึ่งในห้าอันดับแรกของประเทศที่มีความเสี่ยงต่อสภาพอากาศมากที่สุด พายุไต้ฝุ่นที่รุนแรงและความไม่มั่นคงบังคับให้ รัฐบาลและสื่อต้องเปิดรับการเปลี่ยนแปลงด้านพลังงานมากยิ่งขึ้น อย่างน้อยในแง่ของวาทกรรม ยิ่งไปกว่านั้น สำนักสำนักคริสตจักรโรมันคาทอลิกของฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นสถาบันที่นำเกรงขามโดยมีจำนวนคาทอลิกชน คิดเป็นร้อยละ 86 ของประชากร ทั้งหมด ได้ประกาศอย่างชัดเจนเรื่องการต่อต้านถ่านหิน และได้รับการอ้างอิงในสื่ออย่างแพร่หลาย และถึงแม้ว่าฟิลิปปินส์ คือหนึ่งในประเทศที่อันตรายมากที่สุดในเอเชียสำหรับนักเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม แต่ก็ยังเป็นประเทศที่มี การเคลื่อนไหวระดับรากหญ้าด้านสิ่งแวดล้อม

มีความแข็งแกร่งมาก ตามที่ได้กล่าวก่อนหน้านี้ นักเคลื่อนไหวด้านพลังงานคนสำคัญ เช่น Gerry Arances จากศูนย์พลังงานระบบนิเวศและการพัฒนา ได้ถูกอ้างถึงในบทความที่วิพากษ์วิจารณ์ถ่านหินมากกว่าครึ่งของบทความทั้งหมด

พลังงานหมุนเวียนถูกวางกรอบข่าวอย่างท่วมท้นในฐานะการลงทุนที่สร้างผลกำไร

แม้ว่าสำนักข่าวของประเทศถูกเลือกเห็นไม่ตรงกันว่าถ่านหินจะมีบทบาทมากน้อยแค่ไหนในอนาคตของประเทศ แต่สิ่งที่เห็นชัดเจนคือ สื่อเหล่านี้กล่าวถึงการเติบโตของพลังงานหมุนเวียนในแง่ตัวอย่างท่วมท้น โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์นั้นได้สร้างความตื่นตัวอย่างมาก เมื่อดูจากการที่บทความเชิงบวกเกี่ยวกับถ่านหิน มีจำนวนมากกว่าบทความของถ่านหินทั้งหมดในทุกประเทศ ยกเว้นอินโดนีเซียที่มีจำนวนเท่ากัน นอกจากนี้ ในสี่จากห้าประเทศดังกล่าว มีการวางกรอบข่าวเชิงบวกต่อพลังงานหมุนเวียนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พลังงานน้ำ (แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล และความร้อนใต้พิภพ) โดยคิดเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 75

ที่แตกต่างคือประเทศเวียดนาม ซึ่งมีบทความร้อยละ 65 เท่านั้น ที่กล่าวถึงเทคโนโลยีของพลังงานหมุนเวียนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่พลังงานน้ำในเชิงบวก เวียดนามไม่ได้ล่าหลังในแง่ของการพัฒนาพลังงานหมุนเวียน แต่เป็นผู้นำระดับภูมิภาคที่แท้จริง โดยมี การติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ที่ความจุ 4.5GW หรือมากกว่าภูมิภาคอาเซียนทั้งหมดรวมกัน นั่นไม่ได้หมายความว่าเวียดนามมีความที่วางกรอบพลังงานหมุนเวียนในแง่ลบมากกว่าประเทศที่ถูกเลือกที่เหลือ จริง ๆ แล้ว เวียดนามมีความที่ไม่น่าเสียเป็นกลางและระมัดระวัง ที่พูดถึงศักยภาพของพลังงานหมุนเวียนและข้อจำกัดด้านการพัฒนาพลังงานด้านนี้ มากกว่าประเทศอื่น ปัญหาโดยทั่วไปที่ได้รับการพูดคือความไม่ชัดเจนของระเบียบข้อบังคับ ความขาดแคลนท่อส่งพลังงาน และระยะเวลาอันสั้นในการได้รับสมัครเข้าร่วมโครงการ FiT สื่อของเวียดนามได้ติดตามเรื่องราวการพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์มาตั้งแต่โครงการ FiT เริ่มขึ้นในปี 2560 ซึ่งส่งผลให้การลงทุนขยายตัวอย่างมากในเวลาที่รวดเร็ว บทความเหล่านี้แสดงข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนโยบายของพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับผู้อ่านกระแสหลัก สิ่งนี้ตรงกับความต้องการของพลังงานแสงอาทิตย์ของบรรดาผู้ซื้อชาวตลาดจนผู้อ่านทั่วไป หรือกล่าวอีกอย่างคือ ยิ่ง “การทดลองพลังงานแสงอาทิตย์” ใกล้เข้ามาเท่าไร ผู้สื่อข่าวในเวียดนามก็ยิ่งทำการวิเคราะห์อุปสรรคของการเติบโตในอนาคตที่เหลืออยู่มากเท่านั้น แทนที่จะส่งเสริมพลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานหมุนเวียนในฐานะแนวคิดที่จับต้องไม่ได้

ขณะเดียวกันในอินโดนีเซีย ซึ่งไม่มีการติดตั้งทั้งเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานหมุนเวียนในจำนวนมาก ร้อยละ 96 ของบทความกล่าวถึงพลังงานหมุนเวียนในเชิงบวก อย่างไรก็ตาม จำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของบทความเหล่านี้มีการยกประเด็นเรื่องพลังงานหมุนเวียนในเชิงทฤษฎี โดยไม่มีการนำเสนอการวิเคราะห์นโยบายหรือข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจงแต่อย่างใด ผู้สื่อข่าวอินโดนีเซียมองว่าเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียนเป็นเรื่องที่เข้าใจยากและยากจะเขียนในเชิงลึก Erlangga Djumena บรรณาธิการของ *Kompas* อธิบายสถานการณ์นี้ โดยกล่าวว่าพลังงานหมุนเวียน “มีข้อจำกัดด้านแหล่งข่าว” [ที่ผู้สื่อข่าวจะอ้างถึง/สัมภาษณ์] เนื่องจากยังมีจำนวนไม่มาก...อีกทั้งแหล่งข่าวก็ใช้ศัพท์ทางเทคนิคมากเกินไป ไม่เพียงแต่ผู้อ่านเท่านั้น แต่บางครั้งผู้สื่อข่าวก็เกิดความสับสนเช่นกัน” เนื่องจากการขาดความเข้าใจ จึงเป็นเรื่องยากสำหรับผู้สื่อข่าวในการเข้าไปค้นหาแหล่งข่าวด้านพลังงานหมุนเวียนที่เฉพาะด้าน

ไม่ว่าพลังงานหมุนเวียนทุกชนิดได้รับการรายงานแบบเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์บทความที่เจาะลึกเรื่องเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน ก็ได้คำตอบที่ชัดเจนว่าการนำเสนอข่าวเรื่องพลังงานหมุนเวียนของสื่อต่างกัน ในทุกประเทศที่มีการวิเคราะห์ การรายงานข่าวเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์มากที่สุด โดยถูกมองว่าเป็นพลังงานหมุนเวียนที่มีศักยภาพสูงที่จะเติบโตในอนาคต เรื่องนี้เป็นความจริง แม้แต่ในฟิลิปปินส์ที่มีการใช้พลังงานความร้อนใต้พิภพมากกว่า 67 เมกะวัตต์ของปริมาณการใช้พลังงานทั้งหมด

ทั้งนี้ต่างจากพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานหมุนเวียนรูปแบบอื่น อย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ พลังงานลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ และชีวมวล ได้รับความสนใจน้อยมากจากสำนักข่าวในภูมิภาคนี้ ยกเว้นประเทศไทย ซึ่งไม่นานมานี้รัฐบาลได้ประกาศดำเนินโครงการการพัฒนาชีวมวลอย่างจริงจังมากขึ้น โดยมีชื่อว่าโครงการ พลังงานเพื่อทุกคน ซึ่งได้รับการรายงานข่าวถึงทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ในอินโดนีเซีย เชื้อเพลิงชีวภาพได้กลายเป็นคู่แข่งสำคัญของพลังงานแสงอาทิตย์ ในแง่ของความปลอดภัยในการรายงานข่าว โดยร้อยละ 20 ของบทความเรื่องพลังงานของอินโดนีเซียเน้นความสำคัญของพลังงานแสงอาทิตย์ ขณะที่ร้อยละ 17 เน้นความสำคัญของเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งต่างจากโครงการพลังงานเพื่อทุกคนของไทย ข้อบังคับเรื่องเชื้อเพลิงชีวภาพ B-20 ของอินโดนีเซียได้รับการกล่าวถึงในเชิงบวกอย่างท่วมท้น แม้ว่าเชื้อเพลิงนี้**อาจทำลายสิ่งแวดล้อม**

ขณะเดียวกัน แม้ว่าจะเป็นแหล่งพลังงานหมุนเวียน แต่สื่อกลับไม่นับพลังงานน้ำเป็นพลังงานหมุนเวียน ในระหว่างช่วงเวลาที่ได้รับการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาเลเซีย ไทย และเวียดนาม พลังงานน้ำถูกกล่าวโทษว่าเป็นสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาระบบนิเวศจำนวนมาก ที่บริเวณท้ายน้ำของเขื่อนสำคัญหลายแห่ง ตามที่ Trung Chanh นักข่าวในเวียดนามได้อธิบายว่า พลังงานน้ำไม่ถือว่าอยู่ในหมวดหมู่เดียวกับพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลมเนื่องจาก “แม้ว่าเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำไม่ได้ก่อมลพิษในลักษณะเดียวกับโรงงานผลิตไฟฟ้าจากถ่านหิน แต่มันทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ เปลี่ยนแปลงประชากรปลา และระดับการทับถมของตะกอนในแหล่งน้ำ”

โดยสรุปคือ สำนักข่าวทั้งหลายของห้าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้ทำการศึกษาวีจัย รายงานข่าวพลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานแสงอาทิตย์ว่าเป็นการลงทุนที่สร้างผลกำไรสำหรับทั้งผู้ผลิตไฟฟ้าและผู้บริโภคที่กำลังมองหาผลประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ขาดคือ การวิเคราะห์เชิงลึกถึงบทบาทของพลังงานหมุนเวียนต่อสัดส่วนพลังงานโดยรวมในอนาคต ที่เป็นมากกว่าแค่ทางเลือกของเชื้อเพลิงฟอสซิล ประมาณหนึ่งในห้าของบทความเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนที่สุ่มตัวอย่างในเวียดนาม ได้เริ่มเจาะข้อมูลของปัญหาที่ใหญ่กว่า เช่น การออกแบบโครงข่ายไฟฟ้าใหม่และตลาดพลังงานเพื่อรองรับการเติบโตของพลังงานหมุนเวียน ซึ่งการรายงานข่าวประเภทนี้ไม่รวมถึงพลังงานแสงอาทิตย์ โดยทั่วไปพลังงานน้ำนั้นไม่ถือว่าเป็นพลังงานหมุนเวียน ขณะที่พลังงานลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ และชีวมวลไม่มีการรายงานข่าวมากนัก

แนวโน้มในการปฏิบัติด้านวารสารศาสตร์

ผู้สื่อข่าวทั้งหลายมองว่าพลังงานเป็นข่าวเศรษฐกิจ ส่อให้พื้นที่กับเสียงจากรัฐบาลและภาคธุรกิจมากเกินไป

ไม่จำเป็นจะเป็นการยกประเด็นเรื่องพลังงานประเภทใดก็ตาม ประเทศทั้งห้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ทำการศึกษาวีจัย พลังงานถูกมองว่าเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจ เรื่องนี้แสดงให้เห็นชัดเจนจากการจัดหัวข้อข่าวว่าด้วยเรื่องพลังงาน และประเภทของแหล่งข่าวที่ได้รับการอ้างอิง

อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของบทความเรื่องพลังงานในทุกประเทศที่ศึกษาวีจัย ถูกตีพิมพ์ในหัวข้อข่าวธุรกิจ เงิน เศรษฐกิจ หรือการเงินของสำนักข่าว และเน้นเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจจากประเด็นเรื่องพลังงานที่ถูกพูดถึง บางครั้งก็ละเอียดแง่มุมอื่น เช่น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสังคม ในเวลาที่ข่าวเรื่องพลังงานไม่ถูกตีพิมพ์ในหัวเชิงเศรษฐกิจ แต่ในทุกประเทศ ผลกระทบหลักที่มีหยิบมาเสนอก็มักเป็นเรื่องเศรษฐกิจมากกว่าเรื่องอื่น

การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของเราได้ยืนยันผลลัพธ์นี้เช่นกัน เนื่องจากในทุกประเทศที่ทำการสุ่มตัวอย่าง ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่ที่รายงานข่าวเรื่องพลังงานบ่อย ๆ มักกล่าวว่าพวกเขาเริ่มทำข่าวพลังงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโต๊ะข่าวเศรษฐกิจ ในสามประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย ผู้สื่อข่าวได้อธิบายเรื่องนี้ว่า เนื่องจากประเทศของตน หน่วยงานรัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนด้านพลังงาน อีกทั้งยังรับผิดชอบในการจัดการปัญหาแผนเศรษฐกิจอื่น ๆ ดังนั้นนักข่าวจึงรายงานข่าวทุกหัวข้อข่าวตามขอบเขตอำนาจของกระทรวงนี้

ทั้งนี้ไม่จำเป็นจะเป็นเพราะจากการมอบหมายหน้าที่นี้หรือไม่ก็ตาม แหล่งข่าวจากรัฐบาลและภาคธุรกิจได้ถูกอ้างอิงมากเกินไปในบทความเรื่องพลังงานในประเทศที่ถูกเลือกทุกประเทศ สำหรับทั้งห้าประเทศที่ได้ทำการวิเคราะห์ ร้อยละ 70 ของบทความเรื่องพลังงานทั้งหมดเป็นอย่าต่ำ อ้างคำพูดของตัวแทนจากองค์กรธุรกิจ รัฐบาล และองค์กรที่เป็นของรัฐเป็นจำนวนมาก

แนวโน้มนี้สังเกตเห็นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในบทความที่สนับสนุนถ่านหิน ซึ่งส่วนใหญ่อ้างอิงแหล่งข่าวจากรัฐบาลและภาคอุตสาหกรรม ที่มีส่วนได้เสียในการพัฒนาถ่านหิน บทความสนับสนุนที่ถ่านหินทั้งหมดในอินโดนีเซีย ร้อยละ 81 อ้างถึงตัวแทนรัฐบาลและองค์กรธุรกิจเป็นจำนวนมาก (95 จาก 112 บทความ) ตัวเลขนี้คือร้อยละ 88 สำหรับมาเลเซีย (46 จาก 52 บทความ) ร้อยละ 86 สำหรับฟิลิปปินส์ (18 จาก 21 บทความ) ร้อยละ 86 สำหรับไทย (6 จาก 7 บทความ) และร้อยละ 96 สำหรับเวียดนาม (23 จาก 24 บทความ)

ปัจจัยสองข้อที่อาจพิจารณาว่าเป็นเหตุผลทำให้สื่อของอินโดนีเซียพึ่งพาแหล่งข่าวจากตัวแทนรัฐบาลและองค์กรธุรกิจในการรายงานข่าวถ่านหินน้อยลงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น เป็นเพราะ: (1) การมีบทความสนับสนุนถ่านหินในอินโดนีเซียมากกว่าที่อื่น (117) และการสุ่มตัวอย่างบทความจำนวนมากอาจส่งผลให้แหล่งข้อมูลที่อ้างถึงมีความหลากหลายมากกว่า และ (2) มีแนวโน้มสูงกว่าที่แหล่งข้อมูลที่เป็นนักวิชาการและ NGO จะแสดงความคิดเห็นสนับสนุนถ่านหินในอินโดนีเซียมากกว่าประเทศอื่น ตัวอย่างเช่น บทความเรื่อง**การทำเหมืองถ่านหิน** จาก *Tribunnews* ของอินโดนีเซีย ซึ่งอ้างถึงแหล่งข่าวสามแห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการทั่วไปของเหมืองแร่และถ่านหิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และนักวิชาการจาก **ศูนย์ปฏิรูปเศรษฐกิจ** (CORE ของอินโดนีเซีย) ขณะที่ตัวแทนจาก CORE ได้เถียงว่าการขยายตัวของถ่านหินจะทำให้อินโดนีเซียลดการพึ่งพิงราคากถ่านหินโลก อันผันผวน และเขายังเห็นด้วยกับแหล่งข่าวของรัฐบาลที่กล่าวว่า อินโดนีเซียจะยังคงใช้ถ่านหินต่อไป อย่างน้อยก็ในระยะหนึ่ง

ขณะที่แหล่งข่าวจากองค์กรธุรกิจและรัฐบาลถูกอ้างอิงมามากเกินไป โดยทั่วไปความคิดเห็นจากชุมชนระดับท้องถิ่นก็ถูกอ้างอิงน้อยเกินไป ในการรายงานข่าวเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียน ในไทย มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย บทความเรื่องพลังงานที่ส่งตัวอย่างจำนวนร้อยละ 10 หรือต่ำกว่ามีการอ้างถึงหัวข่าวชุมชนหรือสมาชิกชุมชน ฟิలిปปินส์เป็นข้อยกเว้นในเรื่องนี้ โดยมีบทความเรื่องพลังงานที่ส่งตัวอย่างจำนวนร้อยละ 19.5 ที่มีการอ้างถึงความคิดเห็นของชุมชน เหตุผลข้อหนึ่งสำหรับความแตกต่างนี้เป็นข้อเท็จจริงที่นักวิจัยชาวฟิลิปปินส์ของเราได้ระบุไว้ในการส่งตัวอย่างสำนักข่าวระดับภูมิภาคชื่อ MindaNews ซึ่งมีการอ้างถึงความคิดเห็นของชุมชนบ่อยครั้งกว่า โดยจะมีการแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับ MindaNews ภายหลังในหัวข้อ “คำพิศปกติ”

พลังงานถูกมองว่าเป็นเรื่องเข้าใจยาก แต่บทความทั้งหลายก็นำเสนอแบบง่าย ๆ

ตามที่ได้กล่าวถึงในหัวข้อก่อนหน้านี้ นักข่าวสายพลังงานมักถูกจัดให้ทำงานในโต๊ะข่าวเศรษฐกิจประจำองค์กรของตน นอกจากนั้นจะทำให้มุมมองอื่นของเรื่องพลังงานอาจเสี่ยงต่อการไม่ได้รับความสนใจ ข้อเสียอีกข้อหนึ่งในเรื่องนี้คือ ผู้สื่อข่าวได้รับมอบหมายให้ทำข่าวเศรษฐกิจในหลายประเด็นเกินไป จึงไม่มีเวลามากพอที่จะทำความเข้าใจและเขียนบทความเกี่ยวกับปัญหาพลังงานได้ดีพอ ในทุกประเทศที่ทำการวิเคราะห์ ผู้สื่อข่าวที่ได้รับการสัมภาษณ์อย่างต่ำครึ่งหนึ่งแสดงออกอย่างชัดเจนถึงการขาดความมั่นใจเกี่ยวกับความรู้เรื่องพลังงาน โดยอธิบายว่ามันเป็นหัวข้อที่เจาะถึงยาก

แม้ว่าผู้สื่อข่าวทราบดีถึงความซับซ้อนของหัวข้อเรื่องพลังงาน แต่พวกเขาไม่มีเวลามากพอและความสามารถในการศึกษาความซับซ้อนในการรายงานข่าวของตน ในทุกประเทศที่ทำการวิเคราะห์ มีข่าวที่มีเพียงข้างเดียวล้วน ๆ และข่าวประชาสัมพันธ์คิดเป็นอย่างต่ำร้อยละ 60 ของบทความพลังงานที่ส่งตัวอย่าง แม้ว่าบทความส่วนใหญ่จะนำเสนอคำอธิบายของศัพท์เฉพาะเรื่องพลังงานที่ซับซ้อนบางคำ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว บทความเหล่านี้มีแหล่งข่าวไม่เพียงพอหรือใช้แหล่งข้อมูลเดียวเท่านั้น ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของบทความในทุกประเทศที่ทำการวิเคราะห์ ได้อ้างถึงและตีความข้อมูลอย่างเพียงพออันเป็นมาตรฐานการรายงานข่าวของตน

ผู้สื่อข่าวที่ได้รับการสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยของเรา ได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันในการปรับปรุงคุณภาพของบทความเรื่องพลังงานในประเทศของตน Afut Syafril Nursyirwan นักข่าวจาก ANTARA ของอินโดนีเซีย ได้แนะนำการอบรมซึ่งตั้งเป้าหมายที่นักข่าวรุ่นใหม่ Nursyirwan กล่าวว่าห้องข่าวของเธอประสบปัญหาการมอบหมายหัวข้อพลังงานให้แก่ นักข่าวใหม่เนื่องจากมีผู้สนใจงานนี้ไม่มากนัก ขณะเดียวกัน ผู้สื่อข่าวที่ Malaysian SME Media Group หวังว่าห้องข่าวจะเปลี่ยนแปลงการจัดหมวดหมู่ โดยย้ายข่าวพลังงานออกจากบทความเรื่องเศรษฐกิจเพื่อให้มีแนวทางที่เฉพาะมากกว่า “ควรมีบทความพลังงานมากขึ้น [ที่จะลึกซึ้ง] เรื่อง [ของนโยบายด้านพลังงาน] ที่มีผลกระทบต่อโลกของเรา” เขากล่าว “บทความเรื่องพลังงานควรจะเป็นข่าวทั่วไปที่จะทำให้การรายงานข่าวทำได้กว้างขวางมากขึ้น” ขณะเดียวกัน ปิยพร จาก *กรุงเทพธุรกิจ* ได้กล่าวว่า เธอเชื่อว่าสำนักข่าวอิสระที่ดำเนินการโดยสื่อภาคประชาชนอาจเป็นทางเลือกที่เหมาะสมมากกว่าในการรายงานข่าวพลังงาน และหวังว่าสำนักข่าวประเภทดังกล่าวจะได้รับการสนับสนุนมากขึ้นในอนาคต

คำพิศปกติ

จากการวิเคราะห์สื่ออิสระหรือสำนักข่าวสำหรับเฉพาะกลุ่มในการส่งตัวอย่างของเรา ก็สนับสนุนมุมมองของปิยพร นับจนถึงปัจจุบัน มีสำนักข่าวประเภทเดียวในแต่ละประเทศที่ไม่ได้รายงานข่าวพลังงานจากมุมมองด้านเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง นั่นคือสื่ออิสระหรือสำนักพิมพ์ที่ตอบสนองผู้อ่านเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

ในฟิลิปปินส์ Mindanews เป็นเพียงสำนักที่ไม่แสวงผลกำไรเดียวที่ได้รับรางวัลวิเคราะห์โดยหัวหน้านักวิจัยของเรา โดยสำนักพิมพ์นี้มีขอบเขตการทำงานครอบคลุมระดับภูมิภาค คือเฉพาะพื้นที่ Mindanao เท่านั้น และภาคภูมิใจในความเป็น “อิสระ” ของตนเอง Mindanews เป็นผู้นำในการเผยแพร่ข่าวร้องทุกข์รายวันของชุมชนเกี่ยวกับโรงงานผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินขนาดใหญ่ สำนักข่าวยังเป็นสำนักข่าวเพียงแห่งเดียวในฟิลิปปินส์ที่นำเสนอหัวข้อสิ่งแวดล้อมในหน้าแรกของตน นอกจากนี้ ที่นี่ยังเป็นสำนักข่าวที่โดดเด่นเนื่องจากการมีผลงานที่ดีในการนำเสนอเนื้อหาที่จำเป็นต่อผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสรุปข่าวเกี่ยวกับโครงการและนโยบายเรื่องพลังงานทั้งหลายด้วยตนเอง

Kumparan ของอินโดนีเซียมีความโดดเด่นในฐานะเป็นสำนักพิมพ์ในประเทศเพียงแห่งเดียวที่ไม่ได้เป็นของบริษัททรมธุรกิจสำคัญสาขาสื่อมวลชน สำนักข่าวแห่งนี้ได้ตีพิมพ์บทความ 35 บทความเกี่ยวกับข้อดีของพลังงานหมุนเวียนซึ่งมีจำนวนสูงกว่าสำนักข่าวอื่นในอินโดนีเซีย Kumparan ได้ทำการทดลองโดยการตีพิมพ์เนื้อหาที่ผู้ใช้สร้างขึ้นจากสื่อพลเมืองและผู้สื่อข่าวชั่วคราวในท้องถิ่น ครึ่งหนึ่งของบทความเรื่องพลังงานจาก Kumparan เขียนขึ้นโดยผู้เขียนภายนอกและมีความหวังเกี่ยวกับอนาคตของพลังงานหมุนเวียนอย่างท่วมท้น

ขณะเดียวกัน Free Malaysia Today ซึ่งเป็นสำนักข่าวออนไลน์อิสระเพียงแห่งเดียวในมาเลเซียที่ตีพิมพ์บทความเรื่องพลังงานจำนวนมากกว่าที่เน้นความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม (15) มากกว่าธุรกิจ (10) สำนักข่าวยังมีความสนใจในการใช้แนวคิดของชุมชนอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อรายงานประเด็นขัดแย้งของโครงการพลังงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเขื่อนพลังน้ำในแคว้นซาบาห์

ในเวียดนาม *Nguoi Do Thi* หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ซึ่งตอบสนองผู้อ่านเฉพาะกลุ่มในเมือง มีความโดดเด่นจากการตีพิมพ์บทความเรื่องพลังงานจำนวน 13 ใน 14 บทความในหัวข้อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าไม่ใช่สำนักข่าวที่สนับสนุนเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนก็ตาม สำนักข่าวยังเป็นสำนักข่าวเพียงแห่งเดียวในเวียดนามที่ **นำเสนอความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหิน ในการแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องนโยบายถ่านหิน** ขณะเดียวกัน ในประเทศไทย สำนักข่าวสิ่งแวดล้อมไม่มีหัวข้อข่าวเรื่องพลังงานโดยเฉพาะและจะรายงานข่าวเรื่องพลังงานก็ต่อเมื่อมีมุมมองทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในเนื้อหาข่าวเท่านั้น บทความเรื่องพลังงานของสำนักข่าวยังไม่มีบทความใดที่ถึงขั้นที่อ้างถึงแหล่งข้อมูลจากองค์กรธุรกิจและรัฐบาลเพียงอย่างเดียว และรายงานข่าวส่วนใหญ่มักเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นที่กำลังเกิดขึ้นอยู่

นอกจากสำนักพิมพ์เฉพาะกลุ่มที่มีแนวโน้มต่างจากสำนักข่าวกระแสหลักอย่างชัดเจนเหล่านี้แล้ว สำนักข่าวอิสระอีกจำนวนหนึ่งก็มีความโดดเด่นเช่นกันสำหรับผลงานของพวกเขาในการเปลี่ยนรูปแบบการบรรยายข่าวพลังงานในประเทศของตน ในเวียดนาม Le Quynh นักข่าวที่มีประสบการณ์ 10 ปีในการรายงานข่าวพลังงาน เป็นผู้เขียนอิสระให้กับนิตยสาร *Nguoi Do Thi* จำนวน 9 บทความ โดย 7 บทความเป็นบทความเชิงสอบสวนหรือเชิงวิเคราะห์ Mangai Balasegaram ของมาเลเซียมักทำการเชื่อมโยงระหว่างถ่านหินกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นประจำใน op-eds สำหรับ *The Star* และเป็นสมาชิกของของเครือข่าย Clean Energy Wire ขณะเดียวกัน สถานีโทรทัศน์ของไทยได้รายงานข่าวที่เป็นการโต้เถียงกันเรื่องการเลื่อนโครงการถ่านหิน โดยคุณปิยพร เพรามธุรส จาก PPTVHD36 ได้ผลิตสื่อบันทึกเชิงลึกจำนวนมากที่เน้นความสำคัญเรื่องอันตรายของถ่านหินที่อาจเกิดต่อชุมชนในภาคใต้ของประเทศไทย และเจรจาต่อรองกับทีมงานการตลาดของเครือข่ายนี้ ไม่ให้สนับสนุนข้อความใดที่สนับสนุนถ่านหินเป็นพลังงานสะอาด ตัวอย่างที่ชัดเจนกว่านี้อาจจะพบได้ในรายงานระดับประเทศของเรา นอกเหนือจากความกังวลเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศแล้ว ผู้สื่อข่าวกลุ่มนี้ยังได้รับการสนับสนุนโอกาสในการเดินทางภาคสนามหรือการเรียนรู้ที่สามารถช่วยพวกเขาได้มากในการรายงานข่าว

ในบทสรุป การวิเคราะห์ของเราเกี่ยวกับการรายงานข่าวของสื่อเรื่องถ่านหินและพลังงานหมุนเวียนในประเทศลูกเสือทั้งห้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม แสดงให้เห็นว่าถ่านหินได้ถูกกล่าวถึงว่าเป็นพลังงานสำหรับอนาคตของประเทศที่สัมพันธ์กับการใช้ถ่านหินในฐานะพลังงานผสมผสานในปัจจุบันและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในการส่งออกถ่านหินในอินโดนีเซีย ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมมักมีการอธิบายด้วยหลักแห่งเหตุผล ขณะที่ในประเทศไทยซึ่งใช้ถ่านหินน้อยกว่า สื่อจะกล่าวถึงแหล่งพลังงานนี้ อย่างชัดเจนว่าเป็นพลังงานสกปรกและอันตราย อย่างไรก็ตาม สื่อในฟิลิปปินส์ได้นำเสนอตัวอย่างของการรายงานข่าวถ่านหินในเชิงลบจำนวนน้อยมาก แม้จะมีการใช้ถ่านหินปริมาณสูงในพลังงานผสมผสาน บทความในสำนักข่าวชั้นนำของประเทศได้อ้างถึงการทำลายสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของถ่านหิน และการที่ถ่านหินไม่สามารถรับรองเสถียรภาพในการผลิตไฟฟ้าได้ซึ่งเป็นเหตุผลของการเกิดเหตุไฟฟ้าดับเป็นระยะ

ในทางกลับกัน พลังงานหมุนเวียนมักถูกกล่าวถึงว่าเป็นการลงทุนที่สร้างผลกำไรมากกว่าการนำมาใช้แทนถ่านหินในฐานะพลังงานฐาน แม้ว่าบทความเชิงบวกเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนนั้นมีจำนวนมากกว่าถ่านหิน แต่น้อยมากที่สื่อมวลชนของประเทศทั้งห้านี้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปล่อยมลพิษของพลังงานหมุนเวียนและระดับการปล่อยมลพิษที่ต่ำกว่าเพื่อจำกัดขอบเขตการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ หรือนำเสนอการวิเคราะห์นโยบายที่เฉพาะเจาะจง เวียดนามมีความโดดเด่นในระดับหนึ่งด้วยข้อยกเว้นหนึ่งข้อ ประเทศนี้เป็นผู้นำในการพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์โดยการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานแบบเชิงลึกมากกว่า การเปิดเผยนโยบายสำคัญซึ่งเห็นได้จากหนึ่งในห้าของบทความที่ตีพิมพ์เกี่ยวกับหัวข้อนี้

ในทุกประเทศที่ศึกษาวิจัย บทความเรื่องพลังงานมักถูกตีพิมพ์เป็นข่าวเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการรายงานข่าว เนื่องจากผู้สื่อข่าวบางคนได้รับมอบหมายงานในแผนกข่าวเศรษฐกิจ มีการอ้างถึงตัวแทนรัฐบาลและองค์กรธุรกิจเพียงไม่กี่คนในบทความของตนแทนที่จะเป็นความคิดเห็นของชุมชน บทความเหล่านี้ถูกตีพิมพ์ในหัวข้อข่าวเศรษฐกิจ/ธุรกิจ/การเงินของสำนักข่าว ความถาวรของความคิดที่ว่ากรมพลังงานสามารถมองได้จากมุมมองเหล่านั้นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เรามีหลักฐานของการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มในการปฏิบัติเรื่องการรายงานข่าวในกลุ่มสำนักข่าวอิสระแบบเฉพาะกลุ่ม โดยมีการทดลองนำเสนอบทความด้วยนวัตกรรมและบทวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้นเพื่อการนำเสนอมุมมองที่กว้างขึ้น

ภาคผนวก

สำนักข่าวทุกแห่งที่ถูกวិเคราะห์และผู้สื่อข่าวที่ถูกสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยนี้:

ประเทศ	รายการ	การวิจัยหลัก	กรณีศึกษา 1	กรณีศึกษา 2
อินโดนีเซีย	สำนักข่าวที่วิเคราะห์	<i>Kompas</i> <i>Tribunnews</i> <i>Liputan6</i> <i>Okezone</i> <i>Sindonews</i> <i>detikNews</i> <i>Kumparan</i>	<i>Kompas</i> <i>Tempo</i> <i>Bisnis</i>	
	ผู้สื่อข่าวที่สัมภาษณ์	Rochimawati, บรรณาธิการ, <i>Viva</i> Deasy Indriwati, นักข่าว, <i>Inidata</i> Musthofa Aldo, นักข่าว, <i>Liputan6</i> บรรณาธิการผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>detikNews</i> นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>detikNews</i> Pebrianto, บรรณาธิการ, <i>Liputan6</i> Anisatul, นักข่าว, <i>CNBC</i> Athika Rahma, นักข่าว, <i>Liputan6</i> Virna, บรรณาธิการ, <i>ANTARA</i> Afut Syafril Nursyirwan, นักข่าว, <i>ANTARA</i> Rully Ramli, นักข่าว, <i>Kompas</i> Ema, นักข่าว, <i>Kumparan</i> Lusia Arumingtyas, นักข่าว, <i>Mongabay Indonesia</i> Meidella Syahni, นักข่าว, <i>Mongabay Indonesia</i> Dani Jumadil Akhir, บรรณาธิการ, <i>Okezone</i> Intan, นักข่าว, <i>Republika</i> Norman, นักข่าว, <i>Jakarta Post</i> Erlangga Djumena, บรรณาธิการ, <i>Kompas</i>	Retno Sulistyowati, นักข่าว, <i>Tempo</i> Ichwan Susanto, ผู้สื่อข่าว, <i>Kompas</i> นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>Kontan</i> Aris Prasetyo, นักข่าว, <i>Kompas</i> นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	

มาเลเซีย	สำนักข่าวที่วิเคราะห์	<i>The Star</i> <i>New Straits Times (NST)</i> Malaysiakini <i>Free Malaysia Today (FMT)</i> <i>The Edge</i> <i>The Malaysian Reserve (TMR)</i>		
	ผู้สื่อข่าวที่สัมภาษณ์	Mangai Balasegaram, คอลัมนิสต์, <i>The Star</i> นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>The Star</i> Shannon Teoh, บรรณาธิการ, <i>The Straits Times</i> Areeshya, นักข่าว, <i>The Edge</i> นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 4 คน, <i>TMR</i> นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 3 คน, <i>The Edge</i> กลุ่มนักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>FMT</i> กลุ่มนักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, Malaysiakini กลุ่มนักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, Malaysian SME Media Group		
ฟิลิปปินส์	สำนักข่าวที่วิเคราะห์	<i>INQUIRER.net</i> PhilStar <i>SunStar</i> Mindanews GMA News Online (GNO)	<i>INQUIRER.net</i> GMA News Online (GNO) ABS-CBN News Online <i>Rappler</i> Philippine News Agency (PNA)	
	ผู้สื่อข่าวที่สัมภาษณ์	Gabriel Pabico Lalu, นักข่าว, <i>INQUIRER.net</i> บรรณาธิการผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>INQUIRER.net</i> James Relativo, ผู้ผลิตเนื้อหา, PhilStar Patricia Lourdes Viray, บรรณาธิการ, PhilStar Juaniyo Arcellana, บรรณาธิการที่เกษียณ, PhilStar Ted Cordero, นักข่าว, GNO Luis Gorgonio, บรรณาธิการ, GNO Vic Sollorano, อดีตบรรณาธิการ, GNO Carlo Lorenciana, นักข่าว, PNA Jun Aguirre, ผู้สื่อข่าวชั่วคราว, <i>SunStar Cebu</i> Ronald Reyes, ผู้เขียนข่าว, <i>SunStar Tacloban</i> Nicko Tubo, บรรณาธิการ, <i>SunStar</i> Malu Cadelina Manar, ผู้สื่อข่าวชั่วคราว, Mindanews Froilan Gallardo, นักข่าว, Mindanews	Jon Viktor Cabuenas, นักข่าว, GNO Kristine Sabillo, นักข่าว, ABS-CBN บรรณาธิการผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, <i>INQUIRER.net</i> Mary Judaline Partlow, นักข่าว, PNA Joann Villanueva, นักข่าว, PNA Rom Dulfo, บรรณาธิการ, PNA	

เวียดนาม	สำนักข่าวที่วิเคราะห์	<i>Tuoi Tre Online</i> Dan Tri VnExpress Zing News <i>Saigon Times</i> <i>Nguoi Do Thi</i>	<i>Tuoi Tre Online</i> Dan Tri <i>Nguoi Do Thi</i> VnExpress <i>Thanh Nien</i> Dau Tu <i>Nguoi Lao dong</i> VietnamNet <i>Tien Phong</i> Nhan Dan	—
	ผู้สื่อข่าวที่สัมภาษณ์	Trung Chanh, นักข่าว, <i>Saigon Times</i> Lan Nhi, นักข่าว, <i>Saigon Times</i> anonymous นักข่าว, <i>Tuoi Tre</i> anonymous, นักข่าว, Dan Tri Le Quynh, ผู้สื่อข่าวอิสระ Ngoc An, นักข่าว, <i>Tuoi Tre</i> Uyen Nguyen, นักข่าว, Zing News Thong Nguyen, นักข่าว, VnExpress นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, VnExpress Xuan Nguyen, นักข่าว, VnExpress Phi Tuan, บรรณาธิการ, <i>Tuoi Tre</i> Le Anh Tuan, คอลัมนิสต์ผู้เชี่ยวชาญ, มหาวิทยาลัย Can Tho Anh Thi Nguyen, ผู้เชี่ยวชาญเรื่องพลังงาน, แบกريبเซญ	Que Hai, นักข่าว, <i>Thanh Nien</i> Le Quynh, ผู้สื่อข่าวอิสระ Lam Van, บรรณาธิการ, CESTI Duong Van Tho, บรรณาธิการ, thienhien.net Vo Manh Hung, นักข่าว, Vietnamplus	
ไทย	สำนักข่าวที่วิเคราะห์	<i>ข่าวสด</i> <i>ไทยรัฐ</i> <i>กรุงเทพธุรกิจ (Bangkok Business)</i> เดอะสแตนด์การ์ด สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม	(การเลื่อนโครงการถ่านหิน) ช่อง 3 ไทยรัฐทีวี พีพีทีวีเอชดี36 อสมท ไทยบีพีเอส	(ชีวมวล) <i>กรุงเทพธุรกิจ</i> <i>ประชาชาติธุรกิจ</i> ผู้จัดการออนไลน์ ไทยพับลิก้า ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมืองไทย (TCIJ) อีสานเรคคอร์ด

ผู้สื่อข่าวที่ สัมภาษณ์	ปิยพร วงศ์เรือง, บรรณาธิการ, <i>กรุงเทพธุรกิจ</i> ณัฐนิชา ดอนสุวรรณ, นักข่าว, <i>กรุงเทพธุรกิจ</i> อรพิน ยิงยงพัฒนา, บรรณาธิการ, <i>ไทยรัฐออนไลน์</i> ปรัชญ์ รุจิวนารมย์, บรรณาธิการ, สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม ณิชา เวชพานิช, นักข่าว, สำนักข่าวสิ่งแวดล้อม พรพิมล แยมประชา, บรรณาธิการ, <i>ข่าวสดออนไลน์</i> นครินทร์ วนากิจไพบูลย์, บรรณาธิการ, เดอะสแตนดาร์ด อนุชิต ไกรวิจิตร, นักข่าว, เดอะสแตนดาร์ด อัพนัน อับดุลเลาะ, นักข่าว, พีพีทีวี ปณิศา เอ็มโอชา, นักข่าว, วอยซ์ทีวีออนไลน์ ตติกานต์ เดชชพงศ, บรรณาธิการ, วอยซ์ทีวีออนไลน์ เพียรพร ตีเทศน์, องค์กรแม่น้ำนานาชาติ ธรา บัวคำศรี, กรีนพีซ วิฑูรย์ เพิ่มพงศาเจริญ, เครือข่ายระบบนิเวศพลังงานลุ่มน้ำโขง	ไกร พรหมมี, อดีตนักข่าว, ไทยรัฐทีวี ชฎารัตน์ โทคะธนวัฒน์, อดีตนักข่าว, ไทยรัฐทีวี อัพนัน อับดุลเลาะ, นักข่าว, พีพีทีวีเอชดี35 ปิติพร เพราภรณ์, ผู้สื่อข่าว, พีพีทีวีเอชดี36 พงศ์เมธ ล่องเซ่ง, นักข่าว, ไทยพีบีเอส อรุชิตา อุดมะโกศล, บรรณาธิการ, ไทยพีบีเอส Chaibancha Roopkom, บรรณาธิการ, อสมท มนตรี อุดมพงษ์, นักข่าว, ช่อง 3 ประเทศไทย	วรัญญา ศรีเสวก, อดีตบรรณาธิการ, ไทยพับลิก้า นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, TCJ หทัยรัตน์ พหลกัพ, ผู้สื่อข่าว, อีสานเรคคอร์ด ปณิศา เอ็มโอชา, นักข่าว, วอยซ์ทีวีออนไลน์ นักข่าวผู้ไม่ประสงค์ออกนาม, สารคดี
----------------------------	--	--	--

การวิจัยสำหรับรายงานนี้ดำเนินการภายใต้คำแนะนำของ Climate Tracker ซึ่งเป็นเครือข่ายนักข่าวสภาพภูมิอากาศกลุ่มสาวกว่า 12,000 คนทั่วโลก รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ระดับภูมิภาคที่ได้รับมอบหมายจาก Stanley Center for Peace and Security และจัดทำโดย Climate Tracker

เกี่ยวกับเรา

The Stanley Center for Peace and Security เป็นพันธมิตรกับประชาชน องค์กร และชุมชนทั่วโลก เพื่อขับเคลื่อนความก้าวหน้าของนโยบายใน 3 ประเด็น ได้แก่ ลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลีกเลี่ยงการใช้อาวุธนิวเคลียร์ และป้องกันความรุนแรงและการกระทำโหดร้ายป่าเถื่อน ศูนย์แห่งนี้ก่อตั้งขึ้นในปี 2499 และยังคงรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระ ในขณะที่ได้พัฒนาฟอรัมสำหรับมุมมองและความคิดที่หลากหลาย หากต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ล่าสุดและกิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น โปรดไปที่ stanleycenter.org

เกี่ยวกับ Climate Tracker

Climate Tracker เป็นโครงการสื่อสารมวลชนด้านสภาพภูมิอากาศสำหรับเยาวชนที่ใหญ่ที่สุดในโลก เราฝึกอบรมและสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้กับเยาวชนทั่วโลก เพื่อมีอิทธิพลในการอภิปรายระดับชาติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเผยแพร่แนวคิดของพวกเขาในสื่อระดับประเทศ เราส่งเยาวชนที่น่าประทับใจที่สุดไปเข้าร่วมการประชุมระดับนานาชาติ ซึ่งพวกเขาสามารถแนะนำผู้นำจากตัดสินใจโดยตรง และได้รับประสบการณ์ตรงในการกำหนดนโยบายระดับชาติและระดับนานาชาติ ClimateTracker.org

